

IMAKILENCED
a hét ferences szerzetes boldoggá avatásáért

IMAKILENCED

A HÉT FERENCES SZERZETES
BOLDOGGÁ AVATÁSÁÉRT

ferencsek

Kiadja:
Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány
1024 Budapest, Margit krt. 23.

Szerkesztő:
Kálmán Peregrin OFM

Korrektor:
Rochlitz Bernadett

Nihil obstat

Budapestini, die 28 Ianuarii 2015

András Héray
censor deputatus

Nr. 764/2015
Imprimatur
Péter Card. Erdő
primas, archiepiscopus

A kiadvány megjelenését támogatta:
Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
Keskenyúton Délvidéki Tragédiáink 1944-45. Alapítvány

ISBN 978-615-5273-05-6

A fényképeket Mudrák Attila készítette.

Nyomtatás:
Kapitális Nyomdaipari Kft., Debrecen
Felelős vezető:
Ifj. Kapusi József

2015

TARTALOMJEGYZÉK

Ajánlás	7
Az imafüzet használatáról	9
Állandó részek	13
Az imaalkalmak bevezetése	13
Az imaalkalmak befejezése	15
Változó részek	23
Első nap — A vértanúság	23
Második nap — P. Köröstyös Krizosztom	29
Harmadik nap — P. Kovács Kristóf	35
Negyedik nap — P. Hajnal Zénó	41
Ötödik nap — P. Kiss Szaléz	47
Hatodik nap — P. Lukács Pelbárt	53
Hetedik nap — P. Kriszten Rafael	59
Nyolcadik nap — P. Károlyi Bernát	67
Kilencedik nap — Hálaadás a vértanúság hírében meghalt testvéreinkért	75
Kezdőénekek	81
Énekek az elmélkedésekhez	87
Befejező énekek	95
Az elmélkedő imát segítő történetek Isten szolgálóinak életéből	101
Első nap	101
Köröstyös Krizosztom	104
Kovács Kristóf	106
Hajnal Zénó	109
Részletek Kiss Szaléz prédikációs jegyzeteiből	111
Lukács Pelbárt	114
Kriszten Rafael	117
Károlyi Bernát	121
Kilencedik nap	124
Isten szolgálóinak ábrázolása nemzeti kegyhelyünkön, Mátraverebély–Szentkúton	129
Filmek, könyvek, írások Isten szolgálóinak életéről	131

A boldoggáavatási eljárás főegyházmegyei szakaszának lezárása 2013. augusztus 31-én a Budapest-pasaréti Ferences Templomban

AJÁNLÁS

ISTEN SZOLGÁINAK PÉLDÁJA

Ferences életem során mindig megdöbbenett azoknak a rendtársaimnak az életpéldája, akik a legnehezebb, legkialátástalanabb helyzetekben hűségesen meg tudtak maradni azon a helyen, ahova közösségük rendelte őket. A testvérek ilyenkor könnyen felismerték, hogy a konfliktusokat nem feltétlenül tudják megoldani, mégis fontos a jelenlétük és az, ahogyan helyben maradnak. Szentföldön élő rendtársaink életének egyik legfontosabb szolgálata az, hogy egy békétlen világban a béke követeiként élnek. A vértanúság hírében meghalt testvéreink élete ugyanerről a hűséges „ott maradásról” tanúskodik. Benne maradtak a kilátástalan helyzetben, bár talán el is mehettek volna, de ők nem hagyták el a rájuk bízottakat. Mindez a létezés ajándékára is ráirányítja figyelmünket, a lét, az ott lét, a jelenlét értékére.

Éppen e felismerés miatt hiszem, hogy hét rendtársunk személye és a kanonizációjukért végzett imakilenced alkalmi a hit és az összetartozás kötelekeit szövik a ma élő ferencesek és azon templomi közösségek hívei között, ahol a kommunizmus miatt megszakadt a rendi élet folytonossága. Különösképpen is rábízom ezért az egykori ferences templomok híveire e hét rendtársunk boldoggá avatásának ügyét. Kérjük Isten szolgáinak közbenjáró imáját papi és szerzetesi hivatásokért, értünk, ma élő ferencesekért, azért, hogy e hét rendtárs példája nyomán a helyi hívő közösségek is felismerhessék, hogy egyházközségeikben ma miképpen tudják követni és megélni alapító atyánk lelkiségét!

Amikor 2006-ban rendtartományunk vezetőségi ülésén először beszélgettünk vértanúnak tartott rendtársaink boldoggá avatási folyamatának megindításáról, valaki úgy

fogalmazott: bár tudjuk, hogy rendtársaink nem voltak hiba nélküliek, velünk élő kortársaik meséltek erényeikről és botlásaikról, életük egy adott pontján mégis képesek voltak teljesen átadni magukat Istennek. Törekvő, hús-vér emberek voltak jó és rossz tulajdonságokkal. Életük példája így még közelebb hozza az életszentség eszményét, amely nem az élettől elrugaszkodott viselkedésben, hanem a hétköznapiakban bontakozik ki, minden törekvés mellett elsősorban az isteni kegyelem hatására. Kívánjuk, hogy a vértanúság hírében meghalt rendtársaink vére, küzdelme és életpéldája termékeny magvetés legyen ferences közösségünk és az egész magyar egyház számára.

Végül bátorítok mindenkit súlyos, megoldhatatlannak tűnő problémák, bajok közepette, imádságai során – ezen imakilenced által – kérje Isten szolgálóinak segítségét, közbenjárását, különösképpen akkor, amikor azt halljuk: itt már csak csoda segíthet!

*Dobszay Márton Benedek OFM
tartományfőnök*

2014. november 1-jén, Mindenszentek ünnepén

*Kérjük, Isten szolgálóinak tulajdonított
imameghallgatását jelezze a Ferences
Rendtartomány központi címén:
1024 Budapest, Margit krt. 23.
e-mail: iroda@ofm.hu*

AZ IMAFÜZET HASZNÁLATÁRÓL

Imafüzetünk segítséget szeretne adni ahhoz, hogy a vértanúság hírében meghalt hét rendtársunk boldoggá avatásáért imádkozzunk, illetve hogy nagy horderejű döntések idején, betegségben vagy kilátástalanságban kérjük őket, legyenek közbenjáróink Istennél a Lélek megvilágosító, gyógyító kegyelméért. Az imafüzet összeállításánál figyelemmel voltunk arra, hogy a kilencedet egyaránt végezhessek egyéni és közösségi imádságként, ahol tudják, énekelhessék az arra alkalmas részeket, alkalmazhassák a ferences közösség imagyakorlatában megszokott imádságformákat, illetve pap vezetésével és annak hiányában is összegyűlhessen a hívők közössége ezekre az imaalkalmakra. Az imaalkalom általunk elgondolt ideje kb. egy óra, mert így a kilenced egy-egy napja önálló ájtatosságként végezhető, de ez a helyi igényeknek és lehetőségeknek megfelelően rövidíthető is.

A kilenced első napja a vértanúság életeszményét állítja elénk, az ezt követő hét alkalommal Isten szolgáinak konkrét tanúságtételét elmélkedjük át egy-egy nap során, végül pedig hálaadással zárjuk a novénát.

Az imaalkalmak felépítése az igeliturgiákhoz hasonlít. A szövegben a C. a celebránst, az imádság vezetőjét, a V. a hívő közösség válaszát jelzi.

A második és nyolcadik nap között az imádság előtt felolvashatjuk az adott napra vonatkozó személy életrajzát, majd elénekeljük a kezdőéneket, amelyhez a bevezető résznél vagy az imafüzet 81. oldalán találunk ajánlásokat. A kereszttvetést Assisi Szent Ferenc keresztt előtti fohászának közös imádkozása követi, ezután pedig az imaalkalom vezetője imádságra szólítja a jelenlévőket.

Ekkor a napnak megfelelő antifónát és zsoltárt énekeljük/mondjuk, amit az evangéliumi szakasz felolvasása követ. Itt legyünk figyelemmel arra, hogy ennek bevezetése eltér a pap vagy diakónus, illetve a laikusok által vezetett szertar-

tások során. A bevezetés és az evangéliumi szakasz olvasása idején állunk, a zsoltároknál, a zsoltárvers első szakasza után leülünk, majd a Dicsőség az Atyának... dicsőítő vers előtt felállunk, illetve az elmélkedések idejére ismét helyet foglalunk. Az elmélkedések Isten szolgálói életéből a legfontosabb epizódokat, gondolatokat és erényeket állítják elénk. Ehelyett az imádság vezetője vagy – templomi áhítat alkalmával – az illetékes lelkipásztor által kijelölt személy is tarthat elmélkedést.

Fontos, hogy az elmélkedés után őrizzük meg a szent csendet, amikor a hívek személyesen is elmélyíthetik azokat a gondolatokat, felismeréseket, amelyekre Isten szolgálóinak élete utal a számukra. Ebben a csendes időszakban, amelynek javasolt ideje kb. 15 perc, egy-egy az egyház tanításából vett vagy tanúságtétel részt is felolvashatunk, amelyek konkrétan érzékeltetik, hogy Isten szolgálói életében, a különféle körülmények között miként valósultak meg, bontakoztak ki az említett erények. Ezeket a 101–127. oldalakon találjuk. Mindegyik bevezetéseként egy iránymutató mondat szerepel, amely összefoglalja annak a bekezdésnek az üzenetét, amit akár további, néhány szavas bevezetővel ki is egészíthetünk. Ugyanakkor ez a „példatár” arra is alkalmas, hogy az imaalkalmakon kívül olyan apró történeteket találjunk, amelyek mintegy 20. századi magyarázatát, újraolvasását adják egy-egy evangéliumi szakasznak, illetve közelebb hozzák hozzánk a boldoggá avatás előtt álló ferencesek személyiségét. A csendes ima zárásaként az imádság vezetője felszólítja a híveket, hogy fogalmazzák meg mindazokat a kéréseket, szándékokat, amelyhez Isten szolgálóinak közös közbenjárását kérik.

Az első és a kilencedik napon ezután a Mindenszentek litániáját imádkozzuk, hogy a mennyei közösséggel való egységünket kifejezzük, átélhessük. A második naptól a nyolcadikig minden alkalommal megújítjuk keresztségi fogadal-

munkát, hiszen a keresztség, a Szentháromság egy Istenbe vetett hit az, ami leginkább összekapcsol bennünket a hét ferences szerzetessel, és a kereszteléskor belénk ültetett kegyelem, befogadott hit kibontakoztatása az életszentség útja mindenki számára. A litániát végezhetjük térdelve vagy állva, a keresztségi fogadalom megújítását pedig állva, akár égő gyertyával is. Az imádságnak ezt a részét a Miatyánk követi, majd a kanonizációért végzett fohász, amelyet akár az adott nap személyének nevét említve mondhatunk: pl. a második napnál: Te Krizosztom szolgád és társai életében...

Végül az áldásra vagy áldáskérésre kerül sor, amelyet a záróének követ. Ehhez az adott napnál és a függelékben is találunk ajánlásokat.

A kilenced imaszövegeit követően közöljük azoknak a fontosabb filmalkotásoknak, könyveknek, tanulmányoknak az adatait, amelyek segítségével a hét ferences vértanú élettörténete alaposabban megismerhető.

Miközben hangsúlyozzuk, hogy az illetékes egyházi hatóságok és a Szentatya mindenirányú döntését elfogadjuk Isten szolgálói ügyére vonatkozóan, bátorítjuk a kilencedet végzőket, hogy merjenek csodákért imádkozni, ehhez a hét ferences rendtársunk egységes közbenjárását kérni! Egyéni kéréseik mellett pedig ne feledkezzenek el papi- és szerzetesi hivatásokért, a családok és keresztény közösségek megszentelődéséért imádkozni a novéna során!

„Az angyal kezéből a tömjén füstje a szentek imádságával felszállt az Isten elé” (Jel 8, 4). *Tömjénező, amit 1933-ban pécsi lelkigyakorlatosok adtak P. Kiss Szaléznak*

ÁLLANDÓ RÉSZEK

AZ IMAALKALMAK BEVEZETÉSE

A kezdőének előtt a másodiktól a nyolcadik napig felolvashatjuk Isten szolgáinak életrajzát, hitvallásuk történetét, amely az adott napnál található.

KEZDŐÉNEK

Jöjj, Szent - lé - lek Úr - is - ten,
á - raszd re - ánk tel - je - sen
mennyből fé - nyes - sé - ge - det,
mennyből fé - nyes - sé - ge - det.
R) Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el,
jöjj Szent - lé - lek Úr - is - ten!

2. Jöjj el, árvák gyámola, - jöjj el, szívünk orvosa, - oszd ki égi kincsedet, - oszd ki égi kincsedet. R)
3. Jöjj el, lelki vigaszunk, - testi, lelki gyámolunk, - érezzük bőségedet, - érezzük bőségedet. R)
4. Fáradságban nyugalmunk, - hévben hűvös árnyékunk, - sírásunkban örömünk, - sírásunkban örömünk. R)

5. Add, Uram, a híveknek, - benned bízó népeknek - hétszeres kegyelmedet, - hétszeres kegyelmedet. R)
6. Esdve kérünk, ó engedd, - hogy elnyerjük a mennyet, - s megláthassuk színedet, - megláthassuk színedet. R)

További bevezető énekek a 81. oldalon.

A KÖZÖS IMÁDSÁG BEVEZETÉSE

C. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

V. Ámen.

C. Kegyelem nektek és békesség Atyánktól, az Istentől, és Urunktól, Jézus Krisztustól!

V. Áldott legyen az Isten, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja!

C. Fölséges és dicsőséges Isten,

V. ragyogd be szívem sötétségét, /és adj nekem igaz hitet, / biztos reményt / és tökéletes szeretetet, / érzéket és értelmet, Uram, /hogy megtegyem / a te szent / és igaz parancsodat! Ámen.

A celebráns ezekkel vagy más, hasonló szavakkal köszönti az imádkozó közösséget:

Kedves Testvéreim! Azért gyűltünk össze, hogy Isten szolgálóinak, a vártanúság hírében meghalt Károlyi Bernát (vagy a napnak és az alkalomnak megfelelően: Köröstyös Kriszostom, Kovács Kristóf, Hajnal Zénó, Kiss Szaléz, Lukács Pelbárt, Kriszten Rafael) és társainak boldoggá avatásáért imádkozzunk, megfogalmazzuk imaszándékainkat, hogy életük példáját szemlélve megerősödjünk. Kérjük a Szentlélek Úristent, hogy egyesítse minden fohászuinkat az égi karok hódolatával, valamint nyissa meg szívünket, hogy Isten szolgálóinak példáját szemlélve felismerjük az Úr akaratát, és megerősödjünk a szegény és alázatos Krisztus követésében!

Folytatás a megfelelő napnál.

AZ IMAALKALMAK BEFEJEZÉSE

SZEMÉLYES IMA IDEJE

C. A most következő csendes imában mélyítsük el szívünkben az Úr szavát és az imént elhangzott elmélkedés tanítását.

A csendet időnként megszakíthatjuk egy-egy énekkel (ld. 87. o.), illetve néhány idézettel, amely Isten szolgáliról vagy tőlük származik. Ezeket ld. a 101. oldaltól.

Az elmélkedő ima zárásaként az imádság vezetője így szól:

C. Elmélkedő imádságunk záró szakaszában tárjuk Mennyei Atyánk elé azokat a kéréseket, amelyekben Isten szolgálinak közbenjáró imáját kérjük, és fohászkodjunk saját szavainkkal boldoggá avatásukért!

Csendes ima

A KERESZTSÉGI FOGADALOM MEGÚJÍTÁSA

Az első és a kilencedik napon ez elmarad, helyette a Minden-szentek litániáját imádkozzuk (ld. a 16. oldalon).

C. Kedves Testvéreim! Meggyőződésünk, hogy Isten szolgáinak életében keresztségük és szerzetesi fogadalmaik beteljesedése volt, amikor életüket odaadták Istenért és embertársaikért. Újítsuk meg keresztségi fogadalmunkat, hogy mi is megerősödjünk az Úr Krisztus követésében!

C. Ellene mondotok-e a sátánnak, minden cselekedetének és minden csábításának?

V. Ellene mondunk!

C. Hisztek-e Istenben, a mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében?

V. Hiszünk!

C. Hisztek-e Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki Szűz Máriától született, kínhalált szenvedett, akit eltemettek, de föltámadt a halálból, és ül az Atyának jobbján?

V. Hiszünk!

C. Hisztek-e a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, a Katolikus Anyaszentegyházban, a szentek közösségében, a bűnök bocsánatában, a test feltámadásában és az örök életben?

V. Hiszünk!

C. Ez a mi hitünk! Ez az Egyház hite, amelyet boldogan vallunk Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.

V. Ámen.

A keresztségi fogadalom megújítását a záróimádság követi (ld. a 20. oldalon).

MINDENSZENTEK LITÁNIÁJA A KILENCED ELSŐ ÉS UTOLSÓ NAPJÁN

Ezekon a napokon elmarad a keresztségi fogadalom megújítása.

C. Kedves Testvéreim! Az ég seregeinek és valamennyi szentnek közbenjárását kérve imádkozzunk Isten szolgái, Károlyi Bernát és társai boldoggá avatásáért!

MINDENSZENTEK LITÁNIÁJA

E-N: U - ram, ir - gal-mazz ne-künk!

E-N: Krisztus, ke-gyel-mezz ne-künk!

E-N: U - ram, ir - gal-mazz ne-künk!

E-N: Krisz-tus, hall-gass min - ket!

E-N: Krisz-tus, hall-gass meg min-ket!

E: N: Kö-nyörögj ér - tünk!

Mennyei Atyaisten,
Meváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,

Irgalmazz nekünk!

Szentséges Szűz Mária
Istennek szent Anyja,
Szűzeknek szent Szüze,
Szent Mihály, Gábor és
Ráfáel főangyalok,
Mindnyájan szent angyalok,
Szent József,
Keresztelő Szent János,
Mindnyájan szent pátriárkák
és próféták,

Könyörögj érettünk!

KönyörögjeteK érettünk!

Könyörögj érettünk!

KönyörögjeteK érettünk!

Szent Péter és Pál apostol,
Szent András apostol,

Könyörögj érettünk!

Mindnyájan szent apostolok,
Szent Mária Magdolna,
Mindnyájan az Úr tanítványai,

*KönyörögjeteK érettünk!
Könyörögj érettünk!
KönyörögjeteK érettünk!*

Szent István vértanú,
Antióchiai Szent Ignác,
Szent Lőrinc vértanú,

Könyörögj érettünk!

Szent Gergely pápa,
Szent Ambrus püspök,
Szent Ágoston püspök,
Szent Jeromos hitvalló,
Aranyszájú Szent János püspök,
Szent Márton püspök,
Borromei Szent Károly püspök,
Szent Cirill és Metód hitvallók,
Szalézi Szent Ferenc,

*KönyörögjeteK érettünk!
Könyörögj érettünk!*

Szent Antal remete,
Szent Benedek apát,
Szent Bernát apát,
Szent Ferenc atyánk,
Szent Domonkos atya,
Szent Bonaventúra,
Páduai Szent Antal hitvalló,
Sziénai Szent Bernardin,
Marchiai Szent Jakab,
Kapisztrán Szent János,
Boldog Duns Scotus János hitvalló,
Baylon Szent Paszkál,
Keresztelő Szent Péter és

vértanú társai

KönyörögjeteK érettünk!

Tavelic Szent Miklós és

vértanú társai

Szent Fidél,
Boldog Batthyány-Stratmann László

Könyörögj érettünk!

Assisi Szent Klára
Árpád-házi Szent Erzsébet
A ferences rend összes szentjei
Loyolai Szent Ignác,
Xavéri Szent Ferenc,
Páli Szent Vince,
Vianney Szent János,
Bosco Szent János,
Sziénai Szent Katalin,
Avilai Szent Teréz,
Boldog Apor Vilmos,
Boldog Salkaházi Sára,
Boldog Meszlényi Zoltán,
Boldog Sándor István,
Mindnyájan szent papok
és szerzetesek,

*Könyörögjetek érettünk!
Könyörögj érettünk!*

Szent István király,
Szent Imre herceg,
Boldog Gizella királyné,
Szent László király,
Istennek minden szentjei,

Könyörögjetek érettünk!

Könyörögj érettünk!

Könyörögjetek érettünk!

E: N: Ments meg, Uram, min - ket!

Krisztus, az élő Isten Fia,
Aki e világra jöttél,
Aki a kereszten függöttél,
Aki miattunk a halált vállaltad,
Aki a sírban feküdtél,
Aki a halálból feltámadtál,
Aki a mennybe felmentél,
Aki a Szentlelket az apostolokra elküldötted,

Ments meg, Uram, minket!

Aki az Atya jobbán ülsz,
Aki eljössz ítélni élőket és holtakat,

E:

N: Kérünk téged, hallgass meg!

Hogy az Anyaszentegyházat kormányozd és
megőrizd, *Kérünk téged, hallgass meg!*
Hogy a római pápát és az egész papi rendet a szent vallásban
megtartsd,
Hogy az egész kereszténységnek egységet adj,
Hogy minden embert az evangélium világosságára elvezess,
Hogy Károlyi Bernátot és társait egyházadban megdicsőítsd,
Isten Báránya, Te elveszed
a világ bűneit, *Irgalmazz nekünk!*
Isten Báránya, Te elveszed a világ bűneit,
Isten Báránya, Te elveszed a világ bűneit,

C. Könyörögjünk! Úristen, oltalmunk és erősségünk: hallgass meg Egyházad buzgó könyörgését! Te adod lelkünkbe az irántad való szeretetet: engedd, hogy amit hittel kérünk, azt valóban elnyerjük. Krisztus, a mi Urunk által.

V. Ámen.

ZÁRÓIMÁDSÁG

C. Üdvözítőnk szavára és isteni tanítása szerint így merünk imádkozni:

MI ATYÁNK, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved; jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is! Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, mikép-

pen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól! Ámen.

C. Testvéreim, most imádkozzunk Isten szolgálóinak boldoggá avatásáért!

C. Erős és igaz Istenünk!

V. Te Bernát *(vagy Krizosztom, Kristóf, Zénó, Szaléz, Pelbárt, Rafael)* szolgáló és társai életében / csodálatosan kibontakoztattad / a kereszt misztériumát, / amikor áldozatvállalásuk által / a diktatúrák sötétségében is felragyogtattad / a hit világosságát. / Kérünk, / dicsőítsd meg szolgálóidat szent egyházadban, / hogy hitvalló életük / és vértanúságuk példája / ma is bátorító erőforrásunk legyen / a szegény / és alázatos Krisztus követésében. / Aki él és uralkodik, / mindörökkön örökké. Ámen.

ÁLDÁS

Ha pap vezeti a szertartást:

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Áldjon meg benneteket a mindenható Isten,
Az Atya, a Fiú ✠ és a Szentlélek!

V. Ámen.

C. Menjetek békével!

V. Istennek legyen hála!

Ha nem pap vezeti a szertartást:

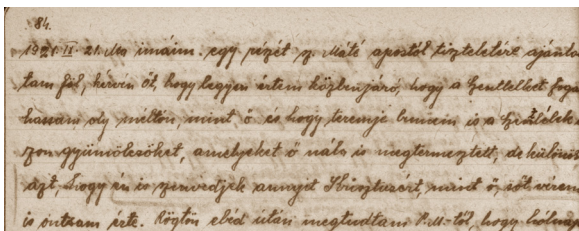
C. Uram, hallgasd meg könyörgésemet!

V. És az én kiáltásom jusson eléd!

C. Az Úr áldása szálljon le ránk és maradjon velünk mindenkor!

V. Ámen.

A záróénekek az adott napok imádságainál találhatók.

„1921. IX. 21. Ma imáim egy részét sz[ent]. Máté apostol tiszteletére ajánlottam fel, kérvén őt, hogy legyen értem közbenjáró, hogy a Szentlelket fogadhassam, oly méltón, mint ő és hogy teremje bennem is a Szentlélek azon gyümölcsöket, amelyeket ő nála is megtermesztett, de különösen azt, hogy én is szenvedjek annyit Krisztusért, mint ő, sőt vérem is ont-
sam érte.”

Kiss Szaléz naplóbejegyzése a noviciátus idején, bérmlása napján

ELSŐ NAP
A VÉRTANÚSÁG

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Di-csér-jé-tek az U - rat, ti min-den né-pek.

(2. t.) † *

112. zsoltár

Dicsérjétek, Isten/ szolgálai,* dicsérjétek az Úr/ nevét.
Áldott legyen az Úr/ neve * mostantól fogva mindö/rökké.
Dicsértessék az Úr/ neve * napkelettől napnyu/gatig!
Fölséges az Isten minden nép/ fölött, * dicsősége magasabb
az e/geknél.
Ki hasonlítható Istenünkhöz, az Úrhoz? † A magasságokban
áll a/ trónja, * onnan tekint alá égre és/ földre.
Az elhagyatottat a porból magához/ vonja, * fölemeli a
szegényt a/ sárból,
hogy odaültesse a gazdagok/ közé, * népének gazdagjai/ közé.
S aki gyermek nélkül élt/ házában, * azt gyermekek boldog
anyjává/ teszi.
Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a Szentlé/leknek.
Miképpen/ kezdetben, * most és mindörökké./ Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Máté könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Máté könyvéből!

(Mt 5,4–12)

Abban az időben mondotta Jézus: „Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.

Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket.

Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld.

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságért, mert majd eltelvek vele.

Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak.

Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent.

Boldogok a békességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket.

Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.

Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak és üldöznek benneteket, és hazudozva minden rosszat rátok fognak énmiattam.

Örüljétek és ujjongjatok, mert nagy lesz a mennyben a jutalmatok! Így üldözték előttek a prófétákat is.”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

Nagypénteken sok minden meghalt.

Krisztussal a kereszten meghalt a mindentől megmentő naiv istenkép, meghalt az igazság érvényesülésének általunk elképzelt legjobb módja, meghalt a földi harmonikus élet mítosza.

Krisztussal a kereszten meghalt a régi boldogságkép is. Az ókori filozófus, Arisztotelész szerint az a boldog, aki kiegyensúlyozottan a természetességre törekszik, aki erényes és eszes, az arany középutat éli. Milyen sokan beszélnek – még keresztények is – úgy a boldogságról, miszerint az „harmónia”, „kiegyensúlyozottság”, „tökéletesség”. A kereszt mázsás súlya, durva fája, véráztatta valósága azonban nem engedheti a keresztényt úgy gondolkodni a boldogságról, mint az ókori filozófus józan esze. A nagypénteken át kell préselni minden antropológiai fogalmat, meghal minden „alulról” elgondolt boldogságkép, amit a filozófia, a pszichológia vagy a szociológia „józan esze” elgondol. Nagypéntek óta mást jelent a harmónia, a tökéletesség, a kiegyensúlyozottság, mást a boldogság. Aki a nagypénteken nem préseli át a boldogságképét, soha nem lesz igazán Krisztus-követő!

Boldog volt-e Krisztus a kereszten? Ez olyan kérdés, ami-re mindenkinek válaszolnia kell. A saját boldogsága múlik rajta. Én úgy gondolom, boldog volt, különben leszállt volna. De ha boldog volt, akkor mitől? Nem volt sem szép, sem gazdag, sem egészséges, nem volt emberi hatalma, elhagyták barátai, műve csődnek nézett ki... Ha mégis boldog volt, akkor csak egyetlen dologtól: beteljesítette az Atya művét. Hirdette és a kereszten is megvalósította a feltétlen szeretet művét. Attól volt boldog, hogy az Atyától akart helyén volt, még ha ez a hely a kereszt is. Neki sikerült még ott is szeretni. Csak innen érthetjük meg a nyolc boldogságot: a Krisztus-követő nem a sírástól, üldöztetéstől boldog, hanem már boldog Istentől, s nem baj, ha szegény, ha üldözik – az új boldogsága minden élethelyzetben kitart. A kereszt hátoldala a hegyi beszéd, a hegyi beszéd hátoldala a kereszt.

Mennyire el tudjuk feledni mindezt! Örülünk az élet apró örömeinek, keressük a pszichológia és a filozófia segítségével a tökéletességet, a harmóniát, a kiegyensúlyozott-

ságot, keressük a józan ész boldogságát, s szégyenletesen a keresztre feszített Krisztushoz is a magunk elképzelt boldogságért imádkozunk...

A vértanúk azok, akik eszünkbe juttatják: nincs más boldogság, csak a vértanúi boldogság. Egyetlen Krisztus-követő számára sincs más boldogság. A vértanúk boldogsága nem csak az övék, ők mindegyikünk boldogságának vértanúi. Igenis rámegegy az életünk a hitre, ha komolyan vesszük, hogy ne magunknak éljünk a magunk álmodta terv szerint. Balgának néznek minket, ha egy életen át kitarunk a házastársunk mellett. Komoly veszteségeink lesznek, ha a munkában igyekszünk becsületesek lenni. Balekok leszünk, ha nem ütünk vissza, ha hagyunk veszni dolgokat, ha nem a pénz és az egészség a legfontosabb...

A vértanúk vére jelzi, hogy nincs más út: minden igazán Krisztus-követőnek vértanúnak, sebzettnek, valamilyen szinten vesztesnek kell lennie. Meg kell halni, hogy éljünk. A vértanúknál ez gyorsan történik, nálunk többnyire lassan, de a lényeg ugyanaz: totális önátadás az Atyának. „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet! Beállok a te szőlőskertedbe, ott az én helyem, ott akarok szolgálni, ott van a boldogságom, még ha kapok is ilyen-olyan kereszteket.”

Isten szolgálóinak boldogsága e kilenc nap során rendítse meg a józan ész által felépített harmonikus, kiegyensúlyozott boldogságképünket, és segítsen eljutni az igazi, krisztusi boldogsághoz. A vértanúk boldogsága nem csak az ő ügyük: mindenki számára csak egyetlen boldogság van, a vértanúi boldogság.

Papp Miklós görög katolikus pap

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 101. oldalon találhatóak.

ZÁRÓÉNEK (ÉE 213)

Az i-gaz hit - ben végig megmaradjunk,
ám - bár e föl - dön szükség nyomorognunk,
sok meg-a-lá - zást é - ret-te szenvednünk,
vég - re meghalunk.

2. Példaként nekünk apostolok állnak, - kiknek szavára a nemzetek vártak, - Krisztushoz megtért sok tévelygő nyája - mind a világnak.

3. Ők tizenketten telve tudománnyal, - és az ő szívük állhatatossággal, - bennük a Lélek, azért nem gondolnak - senki átkával.

4. Mint a méz édes, olyan volt a hangjuk, - mindenütt kedves az ő tanításuk, - Isten szavától bölcs az ő szólásuk, - szent tudományuk.

5. Mindig is őket követték a szentek, - sok fáradságot, vereséget tűrtek, - Krisztus hitéért halált is szenvedtek, - úgy örvendeztek.

6. Kik most a földön üldözést szenvednek, - Krisztus hitében máris örvendeznek, majd mennyországban bő jutalmat vesznek, - boldogok lesznek.

7. Tisztesség néked, örök Atyaisten, - Úr Jézus Krisztus és Szentlélek Isten, - add meg, hogy mindig maradjunk e hitben, - s áldassunk, amen.

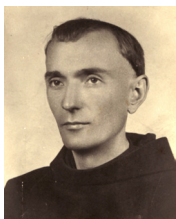
Mivel Jézus, az Isten Fia azzal nyilatkoztatta ki a szeretetét, hogy életét adta értünk, senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja érte és testvéreiért (vö. 1Jn 3,16; Jn 15,13). Már az első időktől fogva voltak – és mindig is lesznek – keresztények, akik arra kaptak meghívást, hogy a szeretetről ezen a legkiválóbb módon tanúskodjanak a nagy nyilvánosság, de különösképpen az üldözők előtt. A vértanúságot tehát – mellyel a tanítvány hasonlónak válik a Mesterhez, aki a világ üdvösségéért szabadon fogadta a halált, és a vérontásban olyan lesz, mint ő – az egyház a legnagyobb ajándéknak és a szeretet legnagyobb próbájának tekinti. Kereseknek adatik meg, de mindenkinek készen kell lennie arra, hogy megvallja Krisztust az emberek előtt, s őt az egyház történelméből soha nem hiányzó üldözések közepette kövesse a keresztúton.

....Az evangéliumi tanácsok fogadalma jel, mely az Egyház minden tagját ösztönzi és kell is ösztönöznie, hogy lankadatlanul teljesítse keresztény hivatásának kötelességeit. Mivel pedig Isten népének itt nincs maradandó hazája, hanem az eljövendőt keresi, a szerzetesi állapot, mely követőit jobban fölzsabadítja a földi gondoktól, jobban kinyilvánítja minden hívő előtt a mennyei, de már evilágon is meglévő javakat, ékesszólóbban tanúskodik a Krisztus megváltása árán szerzett új és örök életről, továbbá hatásosabban hirdeti az eljövendő föltámadást és a mennyország dicsőségét. Szorosabban utánozza és az Egyházban mindig fönntartja azt az életformát, melyet Isten Fia vett magára, amikor eljött e világba megtenni az Atya akaratát, s melyet bemutatott a nyomában járó tanítványoknak. Végül rendkívüli módon mutatja be, hogy Isten Országa minden földi dolog fölött áll, és föltárja legfőbb követelményeit; mindenkinek megmutatja Krisztus királyi hatalmának nagyságát és az Egyházban csodálatosan munkálkodó Szentlélek végtelen hatalmát.

Lumen Gentium, 42, 44

MÁSODIK NAP

P. KÖRÖSZTÖS KRIZOSZTOM

Krizosztom atya (1909–1944) Pécssett született, első fogadalmát 1926-ban tette le, pappá szentelésére 1932-ben került sor. Katonalelkészéként jutott el Újvidékre, ennek gyümölcse, hogy a ferencesek 1942-ben letelepedtek a városban. 1944-ben, a partizáncsapatok előretörésekor többen figyelmeztették, hagyja el Újvidéket, ő azonban csak rendtársait akarta menteni. „Nem akarjuk cserbenhagyni azt a népet, amely megszeretett minket, nagy áldozatot hozott, és akiknek minden bizalmuk az Isten után bennünk van. Itt maradásunk valószínű következményeivel tisztában vagyunk...” – írta előljárójának 1944 szeptemberében. A partizánok a város elfoglalása után összegyűjtötték a férfiakat, de neki még ők is felajánlották a menekülést. Krizosztom atya csak akkor élt volna ezzel a menekvéssel, ha rendtársait is elengedik, erre azonban már nem volt lehetőség. Internálótáborba hajtották őket, ahol napokon át a híveket gyóntatták, vigasztalták, majd Krizosztom atyát másokkal együtt kiemelték a barakkból. Október 28-án este néhány fős csoportokban összekötözték és így futásra kényszerítették őket, közben pedig puskatussal, botokkal, zeneszó mellett ütötték a kivégzésre szántakat. P. Krizosztomot is agyonverték. Isten szolgája Kriszten Rafel budai házfőnökként P. Krizosztom halálhírének vételekor, 1945. május 9-én a következőt jegyezte fel a rendház történetben: „[Kamarás] Mihály érkezett meg hozzánk. Az ő előadása nyomán bizonyosra vehető P. KöröszTös Krizosztom halála. Véres ruháját behozták egy pincéből a kolostorba. Imádkozunk értük, s bárcsak az Úr jelt adna, hogy imádkozunk közbenjárásukért!” Krizosztom atya a hívekért élő pap példaképe.

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Az e - rős-ség Lel-ké - vel szi-lár-dítsd meg
az én szí-ve-met, U-ram.

(1. t.) † *

60. zsoltár

Hallgasd meg, Istenem, panaszos/ szavamat, * figyelj
i/mádságomra!

A föld széléről kiáltok hozzád, † miközben szorong a/ szí-
vem; * hozzáférhetetlen kösziklára/ állíts *engem*.

Te vagy az én remény/ségem, * és erős bástyám az el/lenség
ellen.

Hadd lakjam hajlékodban mindö/rökre, * hadd leljek oltal-
mat védőszár/nyaid *alatt*,

mert te, Istenem, meghallgatod imádsá/gomat, * és a neved
tisztelőinek szánt örökséget meg/adod *nekem*.

Adj napokat a király napja/ihoz, * és sok nemzedékkel/
mérjed éveit,

ülhessen trónján Isten színe előtt mindö/rökre, * tartsa meg
őt szerete/ted és hűséged!

Akkor mindörökké dicsőítem/ nevedet, * és amit fogadtam,
napról napra/ teljesítem.

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.

Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Lukács könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Lukács könyvéből!

(Lk 17,7–11)

Abban az időben mondotta Jézus:

Ki mondja közületek szolgájának, mikor az szántás vagy le-
geltetés után hazatér a mezőről: „Gyere gyorsan, ülj az asz-
talhoz?” Nem azt mondja-e neki inkább: „Készíts vacsorát,
övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, azután
ehetsz és ihatsz majd magad is”? Csak nem köszöni meg
a szolgának, hogy megtette mindazt, amit parancsolt? Így ti
is, amikor mindent megtesztek, amit parancsoltak nektek,
mondjátok: „Haszontalan szolgák vagyunk, csak azt tettük,
ami a kötelességünk volt!”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

A biztos kudarcra ítélt szenvedésben az önkéntelenül és el-
kerülhetetlenül magára maradó ember könnyen úgy érzi,
hogy nem bírja tovább. Az értelmetlen szenvedést csak
motiváltsággal lehet elfogadni, vagy legalább beletörődni.
Krisztus szenvedése is önmagában érthetetlen és éssze-
rűtlen. Értelmét a sokakért hozott üdvözítői életfeláldozás
mozzanata adja meg. A kötelességteljesítés, az Atyától ka-

pott küldetés beteljesítése nem beletörődés az elkerülhetetlenbe, hanem tudatos vállalás. Értelemadás az értelmetlennek. Motivációébresztés. Hit. Valaki miatt és valakiért igazán csak hittel áldozza fel magát az ember. És szeretetből, hiszen „senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért” (Jn 15,18).

Az ember személyre szabott küldetést kapott. Nem lehet átruházni, de szabad akaratból ki lehet bújni teljesítésének kötelessége alól. Az élet útkereszteződéseiben szabadságunk, hitünk és az Isten, valamint a felebarátunk iránti szeretetünk fényében döntünk arról, hogy merre folytatjuk utunkat. Az emberi értelem által felismert utakra lépünk-e, vagy át merünk lépni olyan területekre, amelyeket már csak a hit lát, s ahova az értelem már nem tud követni.

János apostolnál olvassuk: „A szeretetet arról ismerjük fel, hogy ő életét adta értünk. Nekünk is kötelességünk életünket adni testvéreinkért” (1Jn 3,16). Ezt a kötelességet igazán csak a magát teljesen Krisztusnak odaszentelő egyén veszi komolyan. Szeretetből szilárdan helytáll a kötelességteljesítésben egészen az élet odaadásig. Az ilyen ember képes arra, hogy testvérei iránti felelősségből testét élő, szent, Istennek tetsző szellemi hódolatként mutassa be.

Méltón élni a kapott szerzetesi, papi, szülői hivatáshoz teljes odaadást követel. Hiszen mindent megteszünk, de mégis mihaszna szolgálknak tekintjük magunkat az Isten szolgálójának, Krisztusnak szolgálatában.

Harmath Károly OFM, újvidéki házfőnök

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 104. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK

Ó Jé-zus em - lé - kez - ni rád
a szív-nek szent ö - rö - met ad,
de minden méz - nél é - de - sebb
szí-vünk-ben bír - ni té - ge - det.

2. Nincs szó a földön kedvesebb, - nincs dallam zengőbb, édesebb, - gondolni szebbet nem lehet, - mint Jézus, édes szent neved.

3. Bűnbánó nálad lel reményt, - könyörgő szív jótéteményt, - ha keresünk, itt jársz velünk, - mi várhat majd, ha föllelünk!

4. A nyelv azt nem mondhatja ki, - betű ki nem fejezheti, - csak aki érzi, tudja azt, - Jézust szeretni mily malaszt.

5. Te légy, ó Jézus, örömünk, - mennyekben gazdag örökünk, - te adj az égben koronát, - most és örök időkön át.

SZENTFERENCRENDI
ZÁRDAFŐNÖKSÉG
UJVIDÉK

1601
Ujvidék, 1944. szeptember 11. n.
138/1944. sz.

Főtisztelendő Provinciális Atyám!

Alázatosan jelentem, hogy az utolsó ujvidéki bombázás alkalmával a nagy rázkodások és légnyomás következtében rendházunk is megsérült. A közfalak összeropedtek, a vakolat több helyen lehullott, az ablakok egy része betört, sőt a templom egyik színes ablaka is benyomódott és részben elpusztult. A templom mennyezete is megrepedt. Emberek életben /a rendtársakra értem/ nem esett kár.

Egyelőre nincs közvetlen veszély, a bombázástól eltekintve. Arra az esetre azonban, ha a helyzet megváltozna és akár a partizánok miatt, akár ellenséges behatolás következtében az atyákat közvetlen veszély fenyegetné, kérem Ft. Provinciális Atyám szíves intézkedését. Magam részéről úgy gondolom, hogy ebben az esetben felesleges volna az öt pátert és két testvért itt tartani. En mindenképpen maradni szeretnék s úgy látom P. Kristof és Mihály is maradnának szívesen. Illetve nem akarjuk cserben hagyni azt a népet, amely megszeretett minket, nagy áldozatot hozott és akiknek minden bizalmuk az Isten után bennünk van. Ittmaradásunk valószínű következményeivel tisztában vagyunk.

Főtisztelendő Provinciális Atya imáit kérve vagyok kezesókkal
alázatos gyermeke:

P. Krizosztom

P. Köröstyös Krizosztom levele (1944. szeptember 11.), amelyben jelzi tartományfőnökének, hogy rendtársaival együtt tudatosan vállalják életük feláldozását

HARMADIK NAP

P. KOVÁCS KRISTÓF

Kristóf atya (1914–1944) Jászberényben született, az első fogadalmat 1934-ben tette le, Gyöngyösön szentelték pappá 1938-ban. Kassán és Rozsnyón volt káplán, ahol a szlovák hívek lelkipásztori szolgálata érdekében nyelvtanulási lehetőséget kért előjárójától. A rend egyik krónikása évtizedek múlva a következőket írta róla: „1944. június 21-én Pécsre helyezik, de megkéri a P. Provinciálist, hogy Újvidékre mehessen hitszónoknak és gyóntatónak. Így is történt. Azt óhajtotta elérni, hogy mint pap hitéért vértanúságot szenvedhessen. A zavaros viszonyok között remélte is. Éppen azért szándékosan ott maradt Újvidéken, pedig a veszély közeledtével onnan eltávozhatott volna. A hívek nemcsak prédikációiért kedvelték, hanem azért is, mert mindenkinek gondját-baját megértően és szeretettel igyekezett elintézni.” Ezt az erényét még az internálótáborban sem hanyagolta el, hanem hősiezen gyakorolta. A partizánok 1944. október 26-án tartóztatták le, majd november 1-jén a többi rabbal együtt menetoszlopban hajtották. A katonák Kristóf atyát papsága miatt gyalázták, puskával ütötték. Homloka a vasvessző ütéseitől fölrepedt, emiatt összeesett, és a partizánok lelőtték. Utolsó szavai ezek voltak: „Sic debuit esse! – Így kellett történnie!” „Kristóf november 2-án halt meg Szerémség Indjija nevű helysége közelében, in odio sacerdoti – a papság elleni gyűlölet áldozata” – írta róla a vele együtt menetelő rendtársa 1945 márciusában. Kristóf atyában az Istenért mindent odaadni kész szerzetes példáját ismerhetjük fel.

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Ve-zess en-gem, U - ram, pa - ran - csa - id
ös - vé-nyén.
(1. t.) † *

146. zsoltár

Áldjátok az Urat, mert jó dicsér/ni őt, * Istenünknek ked/ves
a dicséret.

Újra fölépíti Jeruzsálemet/ az Úr, * Izrael szétszórt fiait/
egybegyűjti.

Meggyógyítja a megtört szívű/eket, * és sebeiket/ bekötözi.
A csillagokat számon/ tartja, * és nevén szólítja/ valamennyit.
Nagy a mi Urunk, nagy az ő/ ereje, * bölcsességének/ nincs
határa.

A szelídeket magához/ emeli, * de porig alázza a/ bűnösöket.
Énekeljete az Úrnak hálaé/nek, * muzsikáljatok Iste-
nünknek/ zengő hárfán.

Ő borítja felhővel az/ eget, * és ő hullat a/ földre esőt.
Ő sarjaszt füvet a/ hegyeken, * és eledelt az ember/ barmai-
nak.

Ő ad az állatoknak/ eledelt, * a hollófiaknak is, mikor/
hozzá sírnak.

Nem a paripák erejében telik/ kedve; * és nem a harcosok
izmaiban/ leli örömét.

Az istenfélők kedvesek az/ Úrnak, * azok, akik irgal/mában
bíznak.

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.
Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Máté könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Máté könyvéből!

(Mt 10,24–34 és 37–39)

Abban az időben mondotta Jézus: „Nem nagyobb a tanítvány a mesterénél, sem a szolgál uránál. Elég a tanítványnak, ha olyan lesz, mint a mestere, és a szolgának, mint az ura. De ha a ház urát Belzebulnak nevezték, mennyivel inkább a háza népét? Ne féljetez tehát tőlük! Mert semmi sincs elrejtve, ami le ne lepleződjön, s nincs rejtett dolog, ami ki ne tudódna. Amit sötétben mondom nektek, mondjátok el világosan, és amit fülbe sűgva hallotok, hirdessétek a háztetőkről. Ne féljetez azoktól, akik megölik a testet, de a lelket nem tudják megölni. Féltetez inkább attól, aki a lelket is és a testet is el tudja pusztítani a gyehennában. Két verebet ugye egy fillérért árulnak? És egy sem esik közülük a földre a ti Atyátok tudta nélkül. Nektek azonban még a hajszálaitok is mind meg vannak számlálva a fejetezen. Ne féljetez hát, hisz különbek vagytok ti sok verébnél. Mindazt, aki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom Atyám előtt, aki a mennyekben van. De azt, aki megtagad engem az emberek előtt, én is meg fogom tagadni Atyám előtt, aki a mennyekben van. Aki jobban szereti apját vagy

anyját, mint engem, nem méltó hozzám. Aki jobban szereti fiát vagy lányát, mint engem, nem méltó hozzám. Aki nem veszi föl keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám. Aki megtalálta életét, elveszíti azt, és aki elvesztette az életét énértem, megtalálja azt.”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

P. Kovács Kristóf életében jól kitapintható az az időszak, amikor sokat tudott adni: időt Istennek, szeretetet az embereknek, erőfeszítést a munkában, szolgálatot a közösségnek. És mindennek megvolt a maga eredménye. Ismert történet, hogy Debrecenben egy református asszony ezt kérdezte tőle: „Minek jöttek maguk ide? Mi nem nagyon szeretjük magukat!” Mire Kristóf atya azt válaszolta: „Látja, ez a különbség! Mi szeretjük magukat, ezért jöttünk ide.” Az asszony meglepődött, és másnap vitt a kolostorba egy kacsát. A munka eredményt, a szeretet szeretetet szül.

Eljött azonban számára az áldozatvállalás ideje, amiről – saját vonatkozásában – Szent II. János Pál pápa a következőket mondta az 1981-ben elszenvedett merénylet után: *„Amikor pápává választottak, azt a feladatot láttam magam előtt, hogy kitartóan imádkozzam, szorgalmasan végezzem a munkámat, és megfontolt kezdeményezésekkel álljak elő az Egyház javára. A merénylet után rájöttem, hogy ez kevés; a szenvedésemet is hozzá kell adnom ehhez.”*

Kristóf atya is az áldozatvállalás szellemében ment Újvidékre 1944-ben. A mérleg egyik serpenyőjében ott volt a háború esztelen pusztítása. A másik serpenyőbe ő viszont odahelyezte tudatosan vállalt áldozatát, ami nemcsak azért

volt jelentős, mert az internálás során sokakat meggyóntatott, megerősített, hanem mert a háború lelki pusztítása idején, amikor tombolt a gyűlölet, áldozata sok embernek viszszaadta az Istenbe, a szeretetbe, a jóság értelmébe vetett hitét.

Ma nincs háború, de Kristóf atya életének számunkra adott tanítása mégis aktuális, mégpedig akkor, amikor megoldhatatlan helyzetekkel, elmérgesedett konfliktusokkal találkozunk, amikor tehetetlennek érezzük magunkat, és úgy érezzük, nem segít a jó szó, még az imádság is hatástalan. Ilyenkor áldozatvállalásra van szükség. Meg kell kérdeznünk magunktól, hogy mi milyen áldozatot tudnánk hozni ezért vagy azért úgy, mint amikor az alkoholista hozzátartozója megfogadja, hogy szenvedélybeteg rokonáért lemond mindennemű szeszes italról, hogy ezzel az áldozatával segítse.

Kristóf atya, amikor odaadta az életét, a vértanúság hírében meghalt hét ferences közül a legfiatalabb volt, 30 éves. Megdöbbentő, hogy ilyen életkorban is tisztában volt az áldozat értékével, megkerülhetetlenségével, és volt bátorsága vállalni azt. Mi adta ehhez az erőt, a hitet? Kristóf atya számára a saját üdvösségének a reménye. A róla szóló tanúvallomásokból az a felfogása rajzolódik ki, hogy rá szeretne volna bízni magát Isten üdvözítő akaratára. Az üdvösség elérése azonban *„embernek lehetetlen, Istennek azonban lehetséges”* (Mt 19,26), de ha Istennek is áldozatot kellett hoznia a mi üdvösségünkért, akkor nekünk is készen kell állnunk erre mások üdvössége érdekében.

Lukovics Milán OFM

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 106. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK (ÉE 201)

Szeretlek, szép Jézus, mert föl-öt-te jó vagy,
minden sze-re-tet-re bizony te méltó vagy,
jóvöltod s ir-galmad a bűnőshöz mily nagy!
Te gyarló szolgálodat, en-gemet el ne hagyj!

2. Erős kezeiddel ültess jó palántát, - szívedből
szívembe kegyelem virágát, - tégy Uram nemessé,
oltsd be szívem ágát, - hogy hozzon az égből jó
gyümölcsöt, drágát!

NEGYEDIK NAP

P. HAJNAL ZÉNÓ

Zénó atya (1900–1945) a Bihar megyei (ma Románia) Vaskón született, egyszerű fogadalmát 1918-ban tette le, pappá szentelésére 1925-ben került sor. Élete teljes csendességben zajlott. Nem hozott létre nagy kezdeményezéseket, csak tette a kötelességét. 1940-ben került Nagyatádra, itt érte őt a II. világháború, ahol az üldözések idején menekülteket is bújtatott. A város 1944 karácsonyán a nemzeti szocialista és a szovjet csapatok ütközőzónájába került. Isten szolgálja ekkor a városból kilakoltatott emberek csoportját barátja, Martincsevics Pál gyékényesi plébániájára vezette át. 1945. április 1-jén a szovjet csapatok katonái elhatározták Gyékényes kiürítését. Húsvétvasárnap volt. A plébánián tartózkodó két papot figyelmeztették híveik, hogy vegyenek civil ruhát, az evangélikus lelkész pedig külön is kérte, hogy ne szólítsák őt papnak, mert akkor elhurcolják. A fennmaradt visszaemlékezések szerint Isten szolgálja azonban tudatosan felszólította paptársát: viseljük az egyházi öltözetet, mert ennek levetése Krisztus megtagadása lenne, illetve a híveknek látniuk kell, hogy kiktől kérhetik a szentségek kiszolgáltatását halálveszély esetén. A menetelés közben a falu határánál egy bolgár lovas katona haladt el mellettük. Egyházi viseletüket látva visszafordult, kiszólította a két papot a sorból, és lelőtte őket. Amikor Mindszenty József bíboros 1947-ben bekérte a Veszprémi Egyházmegye vértanú papjainak névsorát, saját kezüleg vezette rá a dokumentumra P. Zénó nevét. Életáldozata a hit, hivatásunk látható jeleinek viselésére bátorít bennünket.

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Meg-hall - ja az Úr i - mád - sá - gom sza - vát.

(1. t.) † *

114. zsoltár

Szeretem az/ Urat, * mert meghallgatta es/deklő szavamát.

Hozzám fordította/ fülét, * amikor segítségül hívtam a/
nehéz napokban.

A halál kötelékei körülfontak/ engem, * és elértek az al/világ
csapdái.

Gyötrelmem és fájdalom várt rám mindenütt, † az Úr nevét
kiáltottam/ akkor: * „Uram, mentsd/ meg az életem!”

Igazságos az Úr és/ jóságos, * irgalmas hozzánk/ a mi
Istenünk.

Oltalmába fogadja a/ gyöngét; * nyomorult voltam,/ de ő
fölemelt.

Lelkem, nyugodj meg/ újra, * mert az Úr/ jót tett veled.

Megmentette életemet a haláltól, † szememet a könnyhul-
la/tástól,* és lábamat az elbukástól.

Az Úr előtt/ járhatok * az/ élők földjén.

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.

Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent János könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent János könyvéből!

(Jn 10, 11–15)

Abban az időben mondotta Jézus: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja juhaiért. A béres azonban, aki nem pásztor, akinek a juhok nem sajátjai, otthagyja a juhokat és elfut, amikor látja, hogy jön a farkas. A farkas aztán elragadja és szétkergeti őket. A béres azért fut el, mert béres, és nem törődik a juhokkal. Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet, és enyéim is ismernek engem, mint ahogy az Atya ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért.”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

„A jó pásztor életét adja juhaiért” – mondta Jézus tanítványainak, legszorosabb követőinek. Hajnal Zénó ferences atya, a nagyatádi kolostor házfőnöke meghallotta és a szívébe zárta ezt a kijelentést, s amikor számára is eljött az óra, akkor e szerint cselekedett, és nem hagyta magára a rábízottakat. A II. világháború utolsó napjaiban Nagyatádról egészen Gyékényesig kísérte híveit, velük együtt vándorolt a kikényszerített lakhelyelhagyás miatt, és hűséges vezetője, jó pásztor volt népének. Itt lőtték le a helyi plébánossal együtt csak azért, mert bár valaki jóhiszeműen figyelmeztette, mégsem vette le

szerzetesi ruháját, mely számára magát Krisztust jelentette, akibe fogadalmával beöltözött.

A külső körülmények nem akadályozták meg abban, hogy teljes odaadással – ahogy ezt mindig is tette papként, szerzetesként – azonosuljon a háborús időkben is az emberek sorsával, mentse az üldözötteket, velük együtt vállalja a kitelepítést, egy legyen közülük és egy legyen velük. Éppen ezáltal vált teljesen eggyé Krisztussal, a Mesterével, aki megszólította, meghívta szolgálatára és az egyház gyermekei melletti kiállásra.

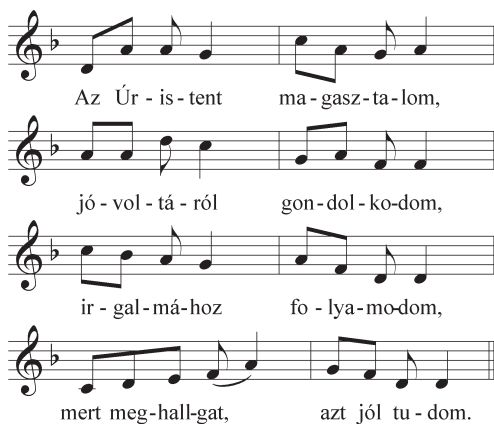
A legszorongatóbb helyzetben is mindig elérhető akart maradni a hívek számára, hogy bármilyen lelki szükségben hozzá tudjanak fordulni. Felismerhető maradt felebarátai, de a hit ellenségei számára is, s amikor kiléte – plébános társával együtt – nyilvánvaló lett, azonnal gyilkos lövést adtak le az egyház képviselőire. Zénó atya bátor és nemes magatartásával a vallásüldöző korban, amikor sokan inkább saját életüket mentve igyekeztek elbújni, vállalta rendi ruhájában, hogy a legnehezebb körülmények között is Isten hűségének a bajban is megmutatkozó jele legyen. Sokak számára a mindvégig kitartó szeretet példáját adta, ahogy ezt Jézus mutatta meg az utolsó vacsorán, amikor feltétel nélkül, önmagát nyújtotta övéinek a kenyérben és a borban.

Adj, Uram, népednek Zénó atya lelkületéhez hasonló áldozatokat is vállaló keresztényeket az egyházi élet minden területén, akik osztatlan szeretettel tesznek tanúságot az emberek iránt megnyilvánuló gondviseléséről és a te végtelen szeretetedről.

Kránitz Mihály teológiai tanár

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 109. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK (ÉE 190)

Az Úr - is - tent ma - gasz - ta - lom,
jó - vol - tá - ról gon - dol - ko - dom,
ir - gal - má - hoz fo - lya - mo - dom,
mert meg - hall - gat, azt jól tu - dom.

2. Csodálatos tetteiről, - szabadító erejéről, - emlékezem jóvoltáról, - bizodalmat veszek abból.

3. Mert ő erős hatalommal, - dicsőséges szent jobbával - az ő népét megmentette, - fogságából kivezette.

4. Úgy vezette szent Egyházát, - mint jó pásztor kedves nyáját, - ételéről gondoskodott, - utat neki ő mutatott.

5. Hálát adjunk az Istennek, - Atya, Fiú, Szentléleknek, - három személy Fölségének, - egymivoltú Istenségnek.

Így van elparasztalva a Directoriumk. Hívei örökké si-
ratják a jó, a kiváló lelkipásztort, aki életét is feláldozta,
mint Krisztus. Milyen ragyogó példa ez minden plé-
bános számára, milyen fénylő csillag a sötét éjszaká-
ban, milyen üstökös a várandós időben!

Kevés ilyen embert hordozott a Föld ebben a korban. Nem
a mesék világából, hanem az evangéliumból sarjad-
zott örökké szép példakép. Hányan követjük?

Zinikém, áldjon meg az ég! Naponta gondolok reád,
mert nagyon tudtál szeretni. Senki se sértődjék meg:
Így még senki sem szeretett!!!

„Hívei örökké siratják a jó, a kiváló lelkipásztort, aki életét is feláldozta, mint Krisztus. Milyen ragyogó példa ez minden plébános számára, milyen fénylő csillag a sötét éjszakában, milyen üstökös a várandós időben!

Kevés ilyen embert hordozott a Föld ebben a korban. Nem a mesék világából, hanem az evangéliumból sarjadzott, örökké szép példakép. Hányan követjük?

Zinikém, áldjon meg az ég! Naponta gondolok reád, mert nagyon tudtál szeretni. Senki se sértődjék meg: Így még senki sem szeretett!!!

Deák Florid feljegyzése rendtársáról, Hajnal Zénóról (1950)

ÖTÖDIK NAP

P. KISS SZALÉZ

Szaléz atya (1904–1946) Szegeden született, itt ismerte meg a ferenceseket. Szülei imádkoztak azért, hogy gyermekük pap legyen. Az 1919-es kommün idején erősödött meg benne az egyház és a haza megmentésének nagy vágya, ami tovább fokozta elköteleződését. Bértálásakor, 17 évesen a következőket jegyezte fel: „a bértálás által óriási akadály hárul el utamról, mely a vértanúság felé vezet”. 1921-ben tett egyszerű fogadalmat, 1928-ban szentelték pappá. Több éven át rendi nevelő volt, majd mivel tartományfőnökével összetűzésbe került, a külföldi magyarok lelkipásztori szolgálatára Amerikába küldték. Ott a hitélet fellendítője, sajtóapostol és az ifjúság nagy nevelője volt az Isteni Szeretet Leányai nővérközösség segítségével. 1942-ben térhetett vissza Magyarországra. Ekkor Debrecenbe került, ahol Isten szolgája Kovács Kristóffal megszervezték a tanyavilág addig elhanyagolt lelkipásztori szolgálatát. Igen jó ökumenikus kapcsolatokat épített, a zsidó családok menekítése miatt majdnem Szaléz atyát is internálták. 1944-ben Gyöngyösre helyezték a ferences növendékek előljárójának, ahol a háború után megszervezte a KEDIM-et, a keresztény fiatalok ifjúsági szervezetét. Mivel személye és munkássága útjában állt a kommunisták hatalmi törekvéseinek, koncepciók perbe fogták, azzal vádolták, hogy szovjet katonák meggyilkolására buzdította a fiatalokat a gyóntatószékben, és előre fel is oldoztatja őket. A váddal a kiépülő diktatúra a gyónás szentségébe vetett bizalmat akarta megrendíteni, illetve egy olyan országos persorozatot indított el a gyöngyösi eset kapcsán, amelynek végén kimondták a katolikus egyesületek felosztatását. Szaléz atya a gyónási titkot nem árulta el, ezért kegyetlenül megverték, kínozták, majd átadták a szovjet hadbírósnak. Árulóinak meg-

bocsátott. 1946. december 10-én végezték ki Sopronkőhidán. Elhurcolása kapcsán a csongrádi kolostortörténetben a következőt jegyezték fel 1946 májusában: „Megindult ugyanazzal a módszerrel a harc az egyház ellen és egyéb célok keresztülvitelére, ahogy a nácik dolgoztak Németországban. Ürügyek és indokok kellene, melyek alapján közvéleményt formálnak, s így igazolják eljárásukat. Vértanúink száma növekszik.” A gyónási titok megőrzőjeként Szaléz atya emlékeztessen bennünket a kiengesztelődés szentségében való rendszeres és elmélyült részesedésre.

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Ál - dott az Úr, az én kő - szik - lám,
s e - rős - sé - gem.

(6. t.) † *

142. zsoltár

Nagy szóval az Úr/hoz kiáltok,* nagy szóval az/ Úrhoz
könyörgök.

Siralمامat elé/je tárom, * panaszomat ki/öntöm előtte.

Bár aggodás tölti el/ a lelkem, * de te ismered/ útjaimat.

Az úton, amelyen jár/ni szoktam, * tört vetnek ti/tokban
elém.

Ha jobbomra tekin/tek, azt látom: * senki sincs, aki pár/to-
mat fogja.

Zárva előttem a menek/vés útja, * életemmel sen/ki sem törődik.

Hozzád kiáltok, Uram, és így szólok: †„Te vagy az én me/nedé-
kem, * örökségem az/ élők honában.

Figyelj esen/gő szavamra, * mert meggyötörték/ engem szerfölött.

Üldözőim e/lől oltalmaz, * mert erőseb/bek, mint én vagyok.

Szabadíts ki bör/tönömből, * hogy nevedet/ magasztaljam.

Körém gyűlnek majd/ az igazak, * hogyha jót/ teszel velem.”

Dicsőség az Atyának,/ a Fiúnak * és a/ Szentléleknek.

Mikép/pen kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Máté könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Máté könyvéből!

(Mt 11, 25–30)

Abban az időben így szólt Jézus: „Áldalak téged Atyám, menny és föld ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és kinyilatkoztattad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett ez neked! Mindent nekem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni. Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüldítelek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert én szelíd vagyok és alázatos szívű – és

nyugalmat találtak lelketeknek. Mert az én igám édes és az én terhem könnyű.”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

Felnőtt életének kezdetén az ember tele van eszményekkel. Később, ahogyan telnek az évek, gyakran megtörténik, hogy megkérdőjelezzük mindazt, amit korábban ideálnak, eszményinek láttunk: talán belefáradunk, és inkább azt gondoljuk, hogy ezek pusztán megvalósíthatatlan álmok, ifjúkorunk emlékei. Kiss Szaléz életében egészen egyedülállóan megmutatkozik a folyamatos hűség élethívatasának legmagasabb szintű eszményeihez. Ez az, ami a leginkább megragadott benne: hogyan volt egységben élete mindazzal, amit leírt, prédikált; ahogyan élt mindazzal, amire vágyott. Azaz Isten kegyelméből hogyan volt hűséges hivatásához. Hűségnek nevezhetjük azt, amikor valaki folyamatosan úgy alakítja döntéseit, szándékait, hogy egyre jobban belenövekedjen a kitűzött eszménybe; a hűség a szeretetet szolgálja, hiszen forrása az a szándék, hogy folyamatosan ugyanazt akarjuk szeretni, ragaszkodunk a szeretethez.

Kiss Szaléz olyan szerzetes volt, akinek ferences élete kezdetétől határozott és szép eszményei voltak. Jó értelemben véve volt „nagyra vágyó”: nem elégedett meg a közép-szerrel, egy esetleg kényelmes, „problémamentes” szerzetesi élettel, hanem rögtön a maximumot célozta meg. Szent akart lenni, tudatosan Krisztushoz a Golgotáig hasonlító szerzetes. Ezt az eszményt, a vértanúságig menő hűséget, Isten- és emberszeretetet nemcsak magának, hanem másoknak is hirdette. És mindazt, amit másoknak hirdetett, saját maga élte,

és tökéletesen megvalósította. Lelkigyakorlatos beszédeiben, prédikációban mindig kompromisszum nélkül buzdított az életszentségre, a mind nagyobb szeretetre Isten és a felebarát, különösen a szegények iránt. De nemcsak hűséges volt eszményeihez, hivatásához, hanem kitartó is: az állhatatosság, a kitartás az, amely segít, hogy ne rettenjünk meg a nehézségektől, hanem a felismert jó mellett állandóan, hosszan, sőt a végsőkig tartsunk ki, és valósítsuk meg. Amint a teljes bűcsúval összekapcsolt pápai *Urbi et orbi* áldás szövege kéri: „a jó tettekben végsőkig való kitartás” – ezt az ajándékot adta meg neki Isten, hiszen Kiss Szaléz az utolsó pillanatig hűséges volt szerzetesi és papi eszményeihez. Így ő nemcsak a nagy ideálok embere volt, hanem olyan valaki, aki ezek megvalósításában, életre váltásában a végsőkig kitartott, és minket is buzdít, hogy lehet, és hogy érdemes.

1. Van-e konkrét életprogramom? Vannak-e krisztusi ideáljaim?
2. Életem mely pontja igényel nagyobb hűséget?
3. Kérem-e a végsőkig való kitartás, hűség kegyelmét?

Deák Hedvig OP teológiai tanár

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 111. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK (ÉE 192)

Benned bízik, Is-ten, benned bízik lelkem,
csak te-ná-lad nyugszik, Uram, az én szívem,
a - ki ir-galmaddal föl-e-meltél engem,
mit a Sá-tán elvett, vissza-adtad nékem.

2. Kész most az én szívem neked énekelni, -
jóvotlódért kész most nagy hálákat adni, - szent
nevedet immár zászlójára írni, - zengő citerával
jó-reggel áldani.

3. Énekszóval zengem műveidet, Isten, - valljon
minden ember, minden nemzetiségben, - mert
irgalmad erős fenn a magas égben, - mindörökké
ragyog el nem múló fényben.

HATODIK NAP

P. LUKÁCS PELBÁRT

Pelbárt atya (1916–1948) Beszter községben (Szerém megye, ma Horvátország) született, első fogadalmát 1937-ben tette le, pappá szentelésére 1942-ben került sor. Szülei korán meghaltak, és mint árva gyereket Budapesten a Margit körüti kólostorba fogadták be, itt ismerkedett meg a ferences lelkiséggel. Már növendékként bekapcsolódott a rend sajtóapostolkodásába, cikkeket és verseket írt, könyveket fordított. Ezeknek a műveknek visszatérő motívuma az Eucharisztia, az áldozat és a vértanúság gondolatköre, a Jézussal való teljes egység. 1944-ben Ember a farkasok között címmel egy páрмаi ferences életrajzát adja ki. A főszereplő így szól a rend feloszlatását követelő munkásokhoz: „Fiacskáim! Hiszen épp ez a csuha véd meg benneteket minden bajtól”. Életében ez a kijelentés később új értelmet nyert, mert egyes források szerint perében azokat a bűnöket is magára vállalta, amellyel a fiatalokat vádolták, hogy megmentse őket. Pelbárt atya 1945-ben kerül Hatvanba, ahonnan 1946 májusában hurcolta el a politikai rendőrség. A vád szerint P. Pelbárt volt az összekötő Hatvan és Gyöngyös városa, valamint Budapest között a szovjetellenes szervezkedésben. A magyar hatóságok Pelbárt atyát átadták a szovjet ítélőbíróságnak, amely tíz év kényszermunkára ítélte. A börtönben cellatársai leleplezték besúgójukat, akit tettéért rabtársai meg akartak ölni, életét Pelbárt atya mentette meg. A rabok szerint a börtöncellában Zakariás hálaénekéről elmélkedett, megszervezte a rózsafüzér imádságot, és kevéske kis kosztját is megosztotta társaival. Embertelen kínok között halt meg gégerákban, 1948. április 18-án a finn-karéliai

fogolytáborban. Példája segítsen bennünket annak felismerésében, kiknek terheit kell nagylelkűen magunkra vállalnunk.

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Ti - éd vagyok, U - ram, sza - ba - díts meg engem.

(1. t.) † *

125. zsoltár

Amikor visszahozta az Úr Sion/ foglyait, * mintha álomból
éb/redtünk volna.

Megtelt akkor örömmel az/ ajkunk, * és nyelvünk uj/jongva
énekelt.

Akkor így beszéltek rólunk a/ nemzetek: * „Nagy csodát tett
e/zekkel az Úr!”

Az Úr valóban csodát tett/ velünk, * ezért ör/vend a szívünk.
Foglyainkat, Urunk, vezesd/ vissza, * mint a pata/kokat
Délén.

Akik könnyek közt/ vetnek, * majd uj/jongva aratnak.
Könnyezve mentek, mentek/ ők is, * vitték az új/ vetés
magvait.

De örömjongás közt jönnek, jönnek/ vissza, * és össze-
gyűjtik/ kéréiket.

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.
Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Lukács könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Lukács könyvéből!

(Lk 1,67–80)

Abban az időben Zakariás betelt Szentlélekkel, és így jövendölt: „Áldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta és megváltotta az ő népét. Az üdvösség szarvát támasztotta nekünk, Dávidnak, az ő szolgájának házában, amint megmondta szentjeinek ajkával, ősidőktől fogva prófétái által. Megmentett minket ellenségeinktől, és mindazok kezéből, akik gyűlölnék minket; hogy irgalmasságot cselekedjék atyáinkkal, és megemlékezzék az ő szent szövetségéről, az esküről, melyet Ábrahám atyánknak esküdött, hogy majd megadja nekünk, hogy ellenségeink kezéből megszabadulva, félelem nélkül szolgáljunk neki, szentségben és igazságban öelotte életünknek minden napján. Téged pedig, gyermek, a Magasságbeli prófétájának fognak hívni: mert az Úr színe előtt fogsz járni, hogy előkészítsd az ő útját, és népét az üdvösség ismeretére tanítsd, bűneik bocsánatára. Istenünk mélységes irgalmából, amellyel meglátogatott minket a magasságból felkelő, hogy fényt hozzon azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában ülnek, s hogy lépteinket a békeesség útjára igazítsa.” A gyermek pedig növekedett és erősödött lélekben, és a pusztában volt addig a napig, amíg nyilvánosan fel nem lépett Izraelben.

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

„Elrendeljük, hogy Ignatioszt, aki azt állította, hogy magában hordozza a megfeszítettet, láncra verve katonák vigyék a nagy Rómába, hogy ott küzdjön, a vadállatok eledele legyen a nép látványosságára és gyönyörűségére” – ítélik Traianus császár. Az e világi hatalom minden korban szemben találja magát az „igaz emberrel”, akit, ha nem tud elszigetelni, nem tud árulásra bírni, meg kell semmisítenie a nélkül, hogy vértanúvá ne tegye, mert vértanúságuk lerántja a leplet hatalmuk valós természetéről. A „kenyér és cirkusz” népét meg kell győzni, meg kell venni. Az igaz ember gyengeségében olyan erő nyilvánul meg tehát, melynek erejét nem aranyrudak vagy harckocsi századok adják, hanem olyan végtelenül „veszélyes” dolgok, mint a műveltség, a kikristályosodott és megingathatatlan világkép, képesség arra, hogy manipulálás nélkül kapcsolatot teremtsen a fiatalokkal, szíve nyitott legyen az imára.

Pelbárt atya is ilyen „veszélyt” jelentett a hatalmasokra. „Lelkileg kiegyensúlyozott ember volt, nem elfogult, olyan, aki, igyekezett annak szellemében beszélni, tájékoztatni, ami áthaltotta. Ez volt a bűne” – mondja egyik tanítványa. Egyszerű kötelességtudattal megélt ferences élete „megnehezítette a Magyarországon akkor még meglévő erkölcsi normák lezüllesztését”.

Az emberi méltóság megvonása vagy a testi kínzás nem okoz olyan démoni örömet, mint a bukás, a hittagadás kikényszerítése. Ahogy a Bölcsesség könyve is mondja: „Tegyük őt próbára szidalommal, kínzással, hogy megismerjük szelídségét, és kipróbáljuk állhatatosságát. Ítéljük gyalázatos halálra, mert – amint mondja – oltalomban részesül” (Bölcs 2,19–20).

Pelbárt atya józan megfontolással belátta hűsége következményeit, mindvégig jellemezte a hivatása következményeivel járó tudatos szembenézés. A szenvedésben és

megaláztatásban Krisztushoz, Mesteréhez hűen gondja volt a rábízottakra is. A koncepció per folyamán mindent magára vállal, ami másokat menthet. Krisztus nyomdokait követve, akit értünk szűrtak át, ő sem a maga javát kereste. Rövid életét, melyben mintegy kenyérként osztotta ki önmagát, megkoronázza az utolsó nagy megtöretés, életét adja testvéreiért.

Kiss Kornél OFM

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 114. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK (ÉE 204)

Is-ten út-ján jár - ni gyönyörű - ség,

amit rendelt, ten - ni: i-gaz hű - ség.

Ne-ki él-ni szabadság, al-le-lu - ja,

helytál-la-ni boldogság, al-le-lu - ja.

2. Hogy utadat járjuk, segíts minket, - igazság útjára vezess minket. - Ezt áhítja a szívünk, alleluja, - ez legyen az életünk, alleluja.

368

Felhatalmazott Pásztor
 A ferences barátok önkéntes bizottságától
 tudatom, hogy Lukács Pelbárt testvérünk,
 f. o. éppé 18. az hajótban a f. Keresztény
 Egyházban meghalt. R. P. P. A gyászintézkedést
 ezzel idevált. A gyászintézkedést
 Ö. H. Testvérek önkéntes bizottságától
 Bényei, 1948. V. 7. - Pásztor Ferenc
 pléb.

Pásztor Ferenc beregszászi plébános P. Lukács Pelbárt haláláról értesíti a nyíregyházi ferences közösséget (1948, MFKL)

HETEDIK NAP

P. KRISZTEN RAFAEL

Rafael atya (1899–1952) Körösbányán (Hunyad megye, ma Románia) született, 1916-ban tette le első fogadalmát, 1922-ben szentelték pappá. Már egyik őse is vértanú volt, aki a norvégiai katolikusüldözés idején adta oda hitéért életét. Lelkipásztori szolgálata során a rábízott egyházközségek életének központi programjává emelte a szegények támogatását és a szentségi életet. 1944-ben zsidómentő hálózatot szervezett, a nunciatúrával együttműködve a nyugati országhatárról az ő segítségével fordítottak vissza egy vasúti vagon, amely elhurcoltakkal volt telezsúfolva. A Margit híd felrobbantása után csónakon járta be a Dunának ezt a szakaszát, hogy feladhassa a betegek szentségét a haldoklóknak és a halottaknak. Betegen került 1949-ben Hatvanba, ahol korábbi lelkipásztori szolgálatainak szellemében folytatta tevékenységét. A kommunista hatalom azonban elhatározta, hogy a városban visszaszorítja a vallási életet, emellett pedig a hatvaniak fellázításával 1950 júniusában nyomást akartak gyakorolni a püspöki karra, hogy fogadja el a párt diktátumát. Ezért elhíresztelték a kisváros lakossága körében, hogy elviszik a ferenceseket, így provokálták ki a később rendszerellenesnek minősített tüntetést, amiért Rafael atyát tették felelőssé. Az éjszaka során őt és rendtársait, valamint a lakosság jelentős részét kegyetlenül megverték, megkínózták. A „hat ferences testvért véresre verve és megbilincselve a könyvtárban gyűjtötték össze. Innen teherautóra rakva vitték el őket, mint később megtudtuk, internáló táborba. Rafael atyát annyira megverték, hogy orrán-száján át csorgott a vére. Fölszentelésemkor tanítónőmtől kapott vékony kis stólámon még most is ott vannak

vérének nyomai. Erekyeként őrzöm...” – jegyezte fel később egy, a helyszínen tartózkodó piarista szerzetes. Rafael atyát 1951. január 31-én életfogytiglani börtönre ítélték. „Istenem! Mikor lesz már ennek a szenvedésnek vége? Szörnyen szenvedek! Uram, ne hagyd el, és segíts, hogy el ne essek! Szenvedek, nagyon szenvedek!” – őrizte meg szavait egyik rabtársa. Rafael atya – a rendi nekrológium szerint – 1952. szeptember 15-én halt meg a börtön kegyetlen viszonyai következtében. Gyenge egészsége sosem gátolta abban, hogy mások segítségére siessen. Életútja önmagunk felülmúlására bátorít minket – a Lélek erejében.

Bevezető rész a 13. oldalon.

Le - tet - te a ke - vé - lye - ket, szen - tek ül - dö -
 ző - it, fel - vet - te a ki - csi - nye - ket,
 Krisztus meg - val - ló - it.

(1. t.) † *

ANTIFÓNA

138. zsoltár

Hálát adok neked, Uram, teljes/ szívemből,* mert ajkam
 ígéit/ meghallgattad.

Angyalaidd színe előtt magasz/tallak, * leborulok szent/
templomodban.

Áldom szent nevedet, † hűséges szerete/tevért, * mert min-
dennél magasztosabbá tetted nevedet és í/géretedet.

Amikor hozzád kiáltottam, meghall/gattál, * megsokszoroz-
tad/ lelkem erejét.

A föld minden királya hálát ad neked,/ Uram, * amikor
meghallja/ ajkad szózatát.

Az Úr útjairól éne/kelnek, * mert nagy az Úr/ dicsősége!
Valóban fölséges az Úr, † irgalommal tekint a/ gyöngére, *
de a kevélyt messziről/ megismeri.

Ha gyötrelmek közt járok, te éltetsz engem, † ellenségeim
haragja ellen kezedet/ kinyújtod, *
és jobbod megsza/badít engem.

Az Úr javamra dönti el ügyemet; † Uram, örökké tart
szere/teted, * ne hagyj el kezed/ alkotását!

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.

Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Márk könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Márk könyvéből!

(Mk 15,20; 22–24; 27–34; 37; 39)

Abban az időben, miután csúfot űztek belőle, levették róla
a bíbort, ráadták saját ruháit, és elvitték, hogy keresztre fe-
szítsék. Elvitték a Golgota nevű helyre, ami azt jelenti, hogy
„Koponyahely”. Mirhával kevert bort adtak neki inni, de

nem fogadta el. Azután keresztre feszítették, a ruháit pedig elosztották, sorsot vetve rájuk, hogy ki mit kapjon. Három óra volt, amikor keresztre feszítették. Megfeszítettek vele két rablót is, az egyiket jobbról, a másikat balról. Az arra járók pedig a fejüket csóválva káromolták őt s ezt mondták: „Hé! Te, aki lebontod a templomot és három nap alatt felépíted, mentsd meg magadat, szállj le a keresztről!” Ugyanígy a főpapok is az írástudókkal együtt csúfolódva ezt mondogatták egymásnak: „Másokat megmentett, magát meg nem tudja megmenteni! A Krisztus, Izrael királya szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higgyünk!” Gyalázták őt azok is, akik vele együtt voltak felfeszítve. A hatodik órában sötétség borult az egész földre a kilencedik óráig. Kilenc órakor Jézus felkiáltott, és hangosan így szólt: „Éloí, Éloí, lemá szabaktá-ni?” Ez azt jelenti: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” [Zsolt 22,2] Jézus pedig hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét. Ekkor a templom függőnye kettészakadt fölülről egészen az aljáig. Mikor a százados, aki ott állt előtte, látta, hogy így kiáltva kiadta a lelkét, ezt mondta: „Ez az ember valóban Isten Fia volt”.

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

„Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, szeretet és józanság lelkét” (Tim1,7). Kriszten Rafael atya mindazok szerint, akik ismerhették őt, szelíd, jóságos, tapintatos és derűs lélek volt, akinek nehéz próbákban kellett helytállnia, s azokat az erényeket, melyek sajátjai voltak, súlyos megpróbáltatások között csiszolta, őrizte, erősítette.

Rövid életében embertelen rendszerek váltották egymást, s ő tántoríthatatlanul járt a szeretet útján.

Nem hiszem, hogy volna hívő keresztény, aki ne állt volna sokszor, akár naponta többször válaszütt előtt: hogyan cselekszik helyesen, ha a szeretet törvényeit tekinti a legfontosabbnak? Mert a szeretet a legnagyobb ajándék, de a legnagyobb próbatétel is, sokszor egyenesen „veszélyforrás”. Mert aki szeret, átlépi saját határait, s mindez gyönyörű, boldogító, de sokszor pokolian nehéz. Azért jöttünk a világra, hogy azt a szeretetet, amivel Isten megteremtett bennünket, tovább-sugározzuk. De van-e ehhez elég bátorság, leleményesség és önfeláldozás bennünk?

„A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben” – mondja az Írás. Kriszten Rafael életében a félelem nyomait nem találjuk. Mint névadó arkangyala, Rafael, Isten gyógyító szeretetének küldötte, elkíséri veszélyes útján Tóbiást, Rafael testvér is a pápai nuncius kérésére siet sebes, elfertőzött karral is menteni, hazahozni az osztrák határig hurcolt, menlevéllel rendelkező zsidókat, nem törődve veszéllyel, fájdalommal, fáradtsággal. Az ostrom után Margit körüti házfőnökként éhező híveiről is atyai szeretettel és önfeláldozással gondoskodik. Hihetetlen szervezőképessége mellett is gyakran csodákra van szükség, hogy kitarthassanak. Nem esik kétségbe; dolgozik, imádkozik, bízik és biztat a legnehezebb helyzetekben is.

Sokszor gondolkodom rá, ha elfog a türelmetlenség vagy reménytelenség egy-egy kilátástalannak tűnő helyzetben: hiszek-e eléggé, szeretek-e eléggé, tudom-e, hogy Isten nem ad erőmet meghaladó feladatot? S bizony, gyónásaim leggyakoribb tárgya: nincs bennem elég szeretet. Mióta Rafael atya életét ismerem, erőforrás számomra az a feltétlen önátadás és bizalom, amivel a szeretet nevében természetes egyszerűséggel vállalta a súlyos nehézségeket is. Ő a szeretet virtuóza

volt, s talán ezért is kapta a legnehezebb helyzeteket. Hatvanban a rábízott kolostor százakat, ezreket vonzó szeretetközpontként működik. Kriszten Rafael a háborús romokon is virágokat nevel. Játszótér, iskola, romeltakarítás és építkezés, szegénygondozás, üldözött testvérek bujtatása és derű, lelki béke, sugárzó bizalom, miközben már feje fölött a pallos. És mérhetetlen bátorság, szelídség, megbocsátó jóság az elhurcoltatásban, a kínzásban is.

„Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja barátaiért” (Jn 15, 12–13). Ő, a fiáért aggódó, idős édesanyjának egyetlen, mindent odaadott barátaiért, akár a Mester. Vajon bennünk, akik kisebb próbákra kell, hogy megálljunk, mennyi a félelem? És mennyi a szeretet? Át tudjuk-e lépni saját korlátainkat, hagyva, hogy a szeretet árja elborítson, hogy ne legyünk semmi más, mint eszköz, mint kesztyű Isten simogató kezén?

E. Román Kata, a Magyar Katolikus Rádió munkatársa

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 117. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK (ÉE 210)

Győz-he - tet - len én Kő - szá - lom,
vé - del - me - zőm és kő - vá - rom,
a ke - reszt - fán drá - ga á - rom,
ol - tal - ma - mat Tő - led vá - rom!

2. Sebeidnek nagy voltáért, - engedj kedves áldozatért, - drága, szép piros véredért, - kit kiöntél e viláért.

3. Reád bízam én ügyemet, - ó Jézusom, én lelkemet, - megededett bús szívemet, - szegény, árva, bús fejemet.

4. Irgalmazz meg én lelkemnek, - ki vagy ura mennynek-földnek, - könyörgök csak Felségednek, - én megváltó Istenemnek.

1497		Számú 464	Fogyatkozás:	
1	NEVE: Kriszten Ferenc	Álneve:	Meghalt: 1952. szeptember 16-án	
	Igazolt állampolgársága: magyar.			
2	A Sz. megyei bír., bört. orsz. büntetésintézetből 1951. január 31-én. Dac megyei bírósági fogházból 1952. APR 20			
3	Apja neve: S-János.	Anyja neve: Dolezál Lujza.		
	lakhelye:	lakhelye: Szarvas, II. 67 sz.		
SZEMÉLYLEÍRÁS				
4	Magassága 172. cm.	Arc-színe eS.	Orra r.	Szakálla
	Mellkas bőség cm.	Haja barna ősz.	Szája r.	Különös ismertető-jelei:
	Vércsoportja	Homloka magas	Fogai hiányos	vese és vaktél mű-
	Testalkata	Szemöldöke barna	Bajusza borotvált	tát helye.
	Arca kerek.	Szeme kékeszöld	Álla hegyes.	
	Származása: iparos	P. Kőrös.		
5	Születési helye: Kőrösbánya Hunyad m. megye Kőrösbánya	város közég		
	Születési ideje: 1899 év november	hó 19 nap		
	Utolsó lakhelye: Hatvan	város közég Rákoczi ut. 12. ut. SZ.		

P. Kriszten Rafael börtön-adatlapja

NYOLCADIK NAP

P. KÁROLYI BERNÁT

Bernát atya (1892–1954) Almáskamárason (Arad, ma Békés megye) született, első fogadalmát 1908-ban tette le, pappá szentelésére 1915-ben került sor. Katonalelkészi és más lelkipásztori szolgálatok után 1929-ben a rendtartomány paokingi (Kína) missziójának lett a vezetője, ahol többször szembe kellett néznie azzal, hogy hitéért üldözik, akár ki is végezhetik. 1938-ban egy alaptalan vádaskodás miatt vissza kellett térnie Magyarországra, itt folytatta a kínai misszió ügyének népszerűsítését. 1940-ben került Kecskemétre, ahol a náci ideológia előretörésére számítva mindent megtett a rend jövőjének biztosítása és az üldözöttek megmentése érdekében. 1944-től zsidókat, kommunistákat, politikai okok miatt üldözötteket és háborús menekülteket is befogadott a kolostorba, gondoskodott a budapesti rendházak élelmiszerral való támogatásáról, a fogvatartott zsidók szenvedéseinek enyhítéséről. Amikor a közigazgatás vezetői Kecskemétről elmenekültek, ő lett a város életének, a kórház működésének megszervezője, a magukra maradtak támasza. Már 1945 júliusában perbe fogták, és akkortól fogva folyamatosan üldözték. Amikor ugyanis a kommunista uralom idején látta az új rendszer üldözötteinek problémáit, nem tudott azok mellett részvét és segítség nélkül továbbmenni. 1949-ben tartóztatták le Pásareten, miután a híveket hitükhöz való hűsége bízta. A börtönben gyóntatott, vigasztalt, az ütlegetések után sem saját fájdalmaival volt elfoglalva. Halála előtt – bár még a műtőasztalnál is örök felügyelték – jótevői el tudták intézni, hogy a kórházi ágyon a szentségekben részesedjen. A börtönkörülmények következtében halt meg, testén még az utolsó napokban is láthatók voltak az ütések nyomai. Bernát atya vi-

lágosság volt a sötétség világában, aki arra bátorít, hogy a nehéz élethelyzeteket ne akadálynak tekintsük, hanem olyan lehetőségeknek, ahol meghirdethetjük az üdvösség örömhírét.

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Meg-hall - ja az Úr i - mád - sá - gom sza - vát.

(1. t.) † *

27. zsoltár

Világosságom és üdvösségem az/ Isten, */ kitől félnék?
Életemnek az Úr az/ oltalma, */ kitől rettegnék?
Ha a gonoszok/ rám törnek, * hogy fel/falják testemet,
akkor ellenségeim és/ gyötrőim * meginognak, és sem/mivé
lesznek.

Egész táborot állíthatnak/ ellenem, * nem/ fél a szívem.
Ádáz harcra kelhetnek/ ellenem, * én ak/kor is remélek!
Csak egyet kérek az Úrtól, egy a/ vágyam: * hogy az Úr
házában lakjam életem/ minden *napján*,
hogy élvezhessem az Úr édes/ségét, * és szemlélhes/sem
szent templomát.

Mert sátrában rejt el engem a balsors idején, † búvóhelyet
ad hajlékának/ rejtekén, * kösziklára/ állít engem.
Most már fölemelkedik a/ fejem * ellenségeim fölé, akik/
körülvesszenek.

Hajlékában dicsőítő áldozatot muta/tok be, * énekelek, és
zsoltárt zen/gek az Úrnak.

Halld meg, Uram, hívó/ hangomat, * könyörülj rajtam, és
hall/gass meg engem!

Szívem rólad mondta: † „Keressétek az ő/ arcát!” * A te
arcodat ke/resem, Uram.

Ne rejtse el előlem/ arcodat, * ne fordulj el hara/godban
szolgádtól!

Segítségem te vagy, el ne/ taszíts, * ne hagyj magamra,
meg/mentő Istenem!

Még ha apám és anyám el is/ hagyna, * az Úr akkor is magá-
hoz/ ölel engem.

Ösvényedre taníts meg,/ Uram, * ellenségeim miatt vezess/
igaz úton.

Ne szolgáltatass ki engem azoknak, akik gyötörnek, † mivel
hamis tanúk lépnek föl/ ellenem, * és olyanok, akik/
bosszút lihegnek.

De én hiszem, hogy meglátom az Úr/ javait * az élők/
országában.

Hagyatkozz az Úrra, bátran/ cselekedj, *szíved legyen erős,
és bíz/zál az Úrban!

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.

Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent Máté könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent Máté könyvéből!

(Mt 28,16–20)

Abban az időben a tizenegy tanítvány elment Galileába,
arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. Amikor meglát-

ták őt, leborultak, bár egyesek még kételkedtek. Jézus odament és azt mondta nekik: „Nekem adatott minden hatalom a mennyben és a földön. Menjetek tehát, és tegyetek tanítvánnyá minden népet. Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok meg őket arra, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek! És íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig!”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

Az Evangélium örömeivel. Táj Lo Lí – Víg kedélyű. Így nevezték Bernát atyát a kínai misszióban. Az a belső öröm tette őt ismertté és megragadóvá, amellyel a mindennapokat élte, miközben meggyőző erővel hirdette az evangéliumot, és egészen átadta magát a tevékeny szeretetben. Az Újszövetség tanúsága szerint a föltámadt Úrral való találkozás egészen átforgalmazza az embert. A hittagadó Péter apostolból hitvalló lesz, a csalódott és megkeseredett emmauszi tanítványokból az öröm tanúi válnak, a bezárkózó és rettegő apostolokból olyan közösség, amely életfeladatának tartja, hogy megossza az Istenben való élet örömét. Egy örömet sugárzó hívő, akinek szavain és tettein átsugárzik a belső béke és a tettetés nélküli szeretet, a legmeggyőzőbb istenérv egy hitét és reményét vesztett, vallását nem gyakorló keresztény, de egy más vallású vagy épp nem hívő számára is. Mert az evangéliumból fakadó öröm nem letagadja ennek a világnak a tragédiáit és sötétségét, hanem bevilágítja és átalakítja az Istentől érkező békével és irgalommal.

Ha egy keresztény valóban hisz abban, hogy Isten őerte a végsőkig ment szeretetében, akkor kész elhatározni magát arra, hogy saját életét is a szeretet törvénye szerint alakítsa.

Ez az öröm együtt jár a szegénységgel és azzal a kreativitással, amely minden helyzetben képes megtalálni a szeretet módját. Bernát atya kínai testvérei iránti szeretetében maga mögött hagyta anyanyelvét, kultúráját, szokásait, még habitusát is levette, és egészen kínaivá és szegényé lett. Az üldözöttek élete érdekében a végsőkig ment, végül a börtönben is megmaradt olyan jóságos és derűs embernek, akinek jelenléte vigaszt és reményt nyújtott társainak.

Vajon az evangélium ismerete öröm számomra? Van-e, ami akadályozza, megbénítja életemben a szeretet cselekedeteit, és inkább arra késztet, hogy csak „elméletben” legyek keresztény?

Istenre hagyatkozva. Jézus bizalma az Atyában újra és újra kifejezésre jut az evangélium történeteiben, a legnyilvánvalóbban mégis a passió elbeszélésében jelenik meg előttünk. Ez a ráhagyatkozás nem csak a Mennyei Atya és a Fiú között van, erre hivatott minden ember, mert Isten mindenkét üdvözíteni akar, azaz bevonni az ő szeretetébe. Így ismétlődhetnek meg az Isten iránti bizalom szavai István diakónus vértanúságakor, de minden későbbi tanítvány imádságában is, aki önmagát Istenre bízta. Ez az Atyára függesztett tekintet, ez a bensőséges ráhagyatkozás az, ami a tanítványt egyszerűvé formálja. Ez a bizalom jelenik meg akkor, amikor valaki Istenhez és az egyházhoz ragaszkodik, amikor tisztelettel fordul Istenhez és az ő szentjeihez, amikor a rózsafüzér imádságában Szűz Mária vezetésével szemléli a hit titkait.

A mindig megújított bizalom Istenben olyan iskola, amelyben ki-ki levethető az egoizmusát, és elengedve az önmaga körül forgás vagy az önsajnálát kényszerét, a másakra való figyelemben növekedhet. Így lehetséges, hogy egy hívő képes legyen a megkülönböztetésre, és világos értelemmel átlássa, mely eszmék és magatartásmódok evangéliumiak, és melyek ellentétesek az evangéliummal. Az egyes emberek élő hite által történhet meg, hogy az evangélium kovásza átjárja

a társadalom legkülönbözőbb rétegeit, és a misszió nem válik életidegen struktúrává vagy öncélú aktivizmussá.

Hálát adok-e szívből Istennek, s megújítom-e iránta bizalmam? Milyen erős ragaszkodás él bennem Isten és az ő szentjei iránt, testvéreim, vagyis az egyház élő közössége iránt? Miként hagyatkozom Isten megvilágosító kegyelmére az élet kusza helyzeteiben, a világ sokféle elvárása és a gyakori téveszmék között?

Irgalmasan. Isten kiengesztelte önmagával az embert a Fiú, Jézus Krisztus halála és feltámadása által. Így mindaz, aki felismeri Isten irgalmát és maga is megbocsát, ebbe a kiengesztelődött létbe születik újjá. Milyen nagy öröm az irgalom megtapasztalása, és mekkora fájdalom annak hiánya! Mindenki számára lehetőség, hogy újjászülessen Isten irgalmából, és hogy befogadva Isten Lelkét, maga is a kiengesztelés szolgája legyen. S az irgalom, mely a legkülönb erény, megízésít minden cselekedetet és újjáteremt minden személyes kapcsolatot.

Miközben Bernát atya határozottan felszólalt az életellenes eszmék és a diktatúra ellen, mindig megmaradt irgalmasnak, még azokkal szemben is, akik felkeltek az evangéliumi értékek és az egyház ellen. Soha nem bélyegzett meg olcsó általánosítással egyes embereket és embercsoportokat sem származásuk, vallásuk vagy gondolkodásmódjuk miatt, hanem mindig épp annak volt segítségére, akit Isten az adott helyzetben rábízott. Személyválogatás nélkül szeretni csak Isten irgalmát felismerve lehet. Ugyanez az irgalom van jelen minden szentgyónásban is, ahol Isten és az ő teremtménye találkozik.

Irgalmas ember vagyok? Életem mely területén, mely kapcsolataimban van szükség arra, hogy elhatározzam magam a megbocsátásra? Miként gyakorlom a bűnbánatot Istennel való kapcsolatomban, hogyan élek a gyónás szentségének lehetőségével?

Berhidai Piusz OFM

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 121. oldalon találhatóak.

BEFEJEZŐ ÉNEK (ÉE 198)

Di-csérd lel-kem dal-lal a nagy Úr-is-tent,
al - le - lu - ja, al - le - lu - ja.
Nagy vol - tá - val nincs, a-ki ve-toked-jen,
al - le - lu - ja, al - le - lu - ja.
Mennybolt az ő sát - ra, pa-lást-ja a fény,
ét-két tő-le ké - ri minden föl-dí lény,
al - le - lu - ja, al - le - lu - ja.

2. Arcát rejtí, éj lepi a világot, alleluja, alleluja. -
Lelkét küldí, föld színe kivirágzott, alleluja, alleluja.
Dicsér minden műved, magasságos Úr, - dicsérünk,
míg élünk, lankadatlanul, alleluja, alleluja.

Imádkozó gyermek a magyar ferencesek kínai missziójában

KILENCEDIK NAP
HÁLAADÁS A VÉRTANÚSÁG HÍRÉBEN MEGHALT
TESTVÉREINKÉRT

Bevezető rész a 13. oldalon.

ANTIFÓNA

Ve-zess en-gem, U-ram, pa-ran-csa-id
ös-vé-nyén.
(1. t.) † *

118. zsoltár

Hittel vallom, Uram: az én osztály/részem, * hogy ígé/idet megtartsam.

Hozzád esengek teljes szívemből, könyörülj/ rajtam, * légy irgalmas hozzám, amint/ megígérted.

Ha átgondolom minden/ utamat, * lábamat végzéseitehhez/ igazítom.

Hamar elindulok, nem késle/kedem, * hogy parancsa/idot megtartsam.

Hiába vonnak körül kötéllel a/ gonoszok, * törvényedet/ nem felejttem.

Hogy neked hálát adjak, éjfélkor is/ fölkelek, * és igaz ítéle-teidért/ magasztallak.

Hű társra lel bennem minden isten/félő, * és aki parancsa/idot megtartja.

Határtalan jóságoddal telve van a föld,/ Uram, * rendelkezé-
seidre ta/níts meg engem.

Dicsőség az Atyának, a/ Fiúnak * és a/ Szentléleknek.

Miképpen/ kezdetben, * most és mindö/rökké. Ámen.

ANTIFÓNA

EVANGÉLIUMI SZAKASZ

C. Az Úr legyen veletek!

V. És a te lelkeddel!

C. Evangélium Szent János könyvéből.

V. Dicsőség neked Istenünk!

Amennyiben nem pap végzi:

C. Hallgassuk meg az Úr szavát Szent János könyvéből!

(Jn 17, 9–17; 20–22; 24–26)

Abban az időben mondotta Jézus: „Értük könyörgök. Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert ők a tied. Mindaz, ami az enyém, a tiéd, és ami a tiéd, az enyém, és én megdicsőültem bennük. Én már nem vagyok a világban, de ők a világban vannak, én pedig tehozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, amelyet nekem adtál, hogy egy legyenek, mint mi. Amíg velük voltam, megtartottam őket nevedben, akiket nekem adtál. Megőriztem őket, és senki más nem vezett el közülük, csak a kárhozat fia, hogy az Írás beteljesedjék. Most pedig hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban, hogy az én örööm teljes legyen bennük. Közöltem velük igédet, és a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, ahogy én sem vagyok a világból. Nem azt kérem, hogy vedd el őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól. Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való.

De nem csupán értük könyörgök, hanem azokért is, akik az ő szavuk által hinni fognak bennem, hogy mindnyájan egy legyenek; ahogyan te, Atyám, bennem vagy, és én tebened, úgy ők is egy legyenek mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.

Atyám, azt akarom, hogy ők is, akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szerettél engem a világ teremtése előtt. Én igaz Atyám! A világ nem ismert meg téged, de én ismertelek téged, és ők is megismerték, hogy te küldtél engem. Megismertettem velük a nevedet, és meg is fogom ismertetni, hogy a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én őbennük.”

Elmarad, ha nem pap végzi:

C. Ezek az evangélium igéi.

V. Áldunk téged Krisztus!

ELMÉLKEDÉS

Mindenható, fölséges és jóságos Úr, neked áldozunk minden dicséretet, dicsőséget, mert a tied vagyunk, a te teremtményeid és jóságodat tapasztaljuk napról-napra. Neked mondunk köszönetet, amikor jól megy a sorunk, bővelkedünk és gazdagságodból meríthetünk, és téged áldunk a szenvedések idején, mert az igaz ember ártatlan halála is téged dicsőít.

Hálával köszönjük, Mennyei Atyánk, Fiadat a keresztet hordozó és halált vállaló Jézust, akiben a megalázott, lecsúspaszított, véresre vert és kivégzett tiszta Barányt szemléljük: ő megtanít minket arra, hogy az igazi erő a te akaratodban való engedelmességből származik. Mellette az apostolok, a tanítványok és a mártírok serege dicséri dicsőségedet, Istenünk, akiknek véréből évszázadokon át a keresztény hit magvetése szökkent szárba.

Magasztalásunk most is téged szólít, amikor van időnk arra, hogy az európai történelem e legutóbbi háborúkkal, diktatúrákkal terhelt mézárszékének idejét idézzük magunk elé. Szentséges Atyánk, hálát adunk azokért a ferences testvérekért, akik nem magukat, hanem a te országod igazságát és a kiszolgáltatott ember félelmét és fájdmát tekintették. Hitükből nyertek erőt és bátorságot, hiszen tudták, hogy törékeny emberi testet alkottál nekünk, amit elpusztítani könnyű – és lehetetlen újjáalkotni. A barakkok, börtöncellák nyirkos, fagyott piszkában megtörtén, kimerülten, az országutak saráiban katonai teherautók közt védtelenül dideregve – élet volt bennük, annak az élete, aki halálával széttörte az önmagának való lét kényelmes szűrkeségét, és a másik ember felé mutatott, akit kifosztottak, félholtra vertek, és az út szélén sebeiben az irgalomra várt. És amikor a puskatus gyúrta be a földre a fejét és oldalát, vagy vasvesszővel ütötték szét a koponyáját, vagy géppisztoly végzett vele – rajtuk keresztül te lettél a szabadítója a menekülő özvegynek és otthontalan árvának, magába roskadt férfinak és földönfutóvá vált nőnek, és a gyilkos elszabadult dühét a halálba merevedő áldozat állította meg.

Mindenható Urunk, szent a te neved, aki a föld porából alkottad az embert, és életet leheltél belé. Köszönjük neked magyarországi ferences testvéreink életét, akiket úgy látunk magunk előtt, mint akik hitükért haltak meg. Te vagy az élet ura, aki azt adtad, és egyedül vissza is veheted. Tisztelettel mutatjuk feléd szolgálid kioltott életét, és hálát adunk neked, hogy általuk példaképeket állítasz elénk, hogy az erő az erőtlenségben mutatkozik meg, és a tökéletes boldogság a szenvedések türelmes elviselésében van. Amitől az ember minden idegszálával menekül, a te országod polgárai hűségben, igazságban és akaratuk végtelen szabadságában átadják magukat a történelem, a személytelen események, a diktátorok

és szerencsétlen kiszolgálóik kezébe. „Mint a leölésre szánt bárány, és ahogyan a juh némán áll nyírója előtt” (Iz 53,7).

Hálát adunk, Urunk, hogy erősebb az áldás, mint az átok, hogy lelkesebben lehet megvédeni a titkokat, mint elárulni őket, hogy a neked tett fogadalom, a neked szentelt élet egyszer kimondott szava mélyebb nyomot hagy, mint a folyamatos éhezés, a kényszermunka, a rabsors mindennapos, egyre jobban bezáruló köre. Hogy a verés, az ordítás, az éjszakai vallatás, a zsigerekben reszkető fájdalom, a zaklatásoktól eltompult agy, a csillapítatlan vérző seb nem győzi le a test és a lélek békéjét, a belső ember szelídségét.

Dicséret legyen az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, aki megengedte, hogy ezek a kisebb testvérek – Krizosztom, Kristóf, Zénó, Szaléz, Pelbárt, Rafael és Bernát – szegények lehettek a legszegényebbek között, mert nem maradt számukra semmi más, csak az Úristen!

Dicsőséges Istenünk, nálad van a vigasztalás, és te nyitod meg értelmünket is ott, ahol bután és tehetetlenül állunk a miértek miatt. Mária anyai fájdalmába zárjuk mindazok könnyét, akik hangtalan szemlélői az oktanul kioltott emberi életeknek.

Tokár János OFM

Folytatás a 15. oldalon, a Személyes ima ideje c. résztől az áldásig. Az elmélkedő imát segítő szövegrészek a 124. oldalon találhatóak.

(Befejező ének a túloldalon.)

BEFEJEZŐ ÉNEK

Nagy, jó Úr - is-ten, ki vagy a kék-lő
mennyekben, Bér-cen in-nen, s túl i-ga-zak
aj-ka hir-des-sen, Test-vé-rünk, a Nap,
ne-vedet zeng-je szár-nyalva, nagy fennen!

2. Áldjon fenn a Hold, halovány arcú húgocskánk, S ahány csillag gyúl, csupa hunyorgó mécses láng, Derű és ború, amiket bölcsen szétosztva küldesz ránk.

3. Áldjon szende Víz, patyolat tiszta testvérkénk, Délceg Tűz bátyánk, bevilágítva föld mélyét, Szülő-földnénénk, elibénk tárva garmada bőségét.

4. Áldjon a szelíd, aki megenged társának, Balsors üldözvén, s ha a kór gyötri, hálát ad, Ékes koronát jutalomképpen kész hite méltán kap.

5. Áldjon a halál, kapukat táró hű nénénk, Tőle bűnös fél; Úr követői, mért félnénk? Szívvel-szóval mind, Irgalom Atyja, jó voltod dicsérvék!

KEZDŐÉNEKEK

Szent-lé-lek Is - ten, szállj re - ánk,
el-mét de - rí - tő tisz - ta láng!
Önts le - ke - ink - be, me - lye - ket
megszentel - tél, ke - gyel - me - det.

2. Kit Isten, mint vigasztalót - nekünk ajándokul adott,
- minden javak bő kútfeje, - lelkünk világa s élete!
3. Te hét ajándok Istene, - az Úr hatalmas jobbkeze, -
te, kit nekünk ígért Atya, - nyelvünk kenetdús szózata!
4. Érzékeinkbe fényt deríts, - kebelt erényre fölhevíts,
- testünk erőtlenségeit - védjék magas kegyelmeid.
5. Kísértésekben el ne hagyj, - szívünkbe békességet
adj, - életünk útján légy vezér, - ne érje népedet
veszély.
6. Ó hadd, ismerjük az Atyát, - és Egyszülöttjét, szent
Fiát, - kettejük Lelkét, tégedet - imádjanak most
mindenek!
7. Legyen dicsőség, ó Atyánk, - neked, s kitől
megváltatánk, - Fiadat, a Vigasztalót - áldván veled,
mint egy valót.

U-ram, Jé-zus, légy velünk, mi e-gyetlen
 ö-römünk, ná-lad nél-kül ke-se-rű-ség
 itt a föl-dön é - le-tünk. Ó e-gyetlen
 ö-römünk, U-ram, Jé-zus, légy velünk!

2. Uram, Jézus, tégedet szívünk, lelkünk úgy eped, -
 Mert kívüled nem találhat sehol biztos nyughelyet. -
 Boldog mással nem lehet, Uram, Jézus, csak veled.

3. Uram, Jézus, adj erőt, vigasztald a szenvedőt. - A
 bűnbánó lélek nyerjen kegyelmet az Úr előtt. -
 Segítsd föl a küszködőt, Uram, Jézus, adj erőt!

4. Uram, Jézus, el ne hagyj, ki lelkünknek üdve
 vagy. - Legfőképp a végső harcon végig velünk
 megmaradj. - Te, ki lelkük üdve vagy, Uram, Jézus,
 el ne hagyj!

Ö-rök A - tyá - nak Egy Fi - a,
 ó Fény a Fény - ből, Krisz - tu - sunk!

Te vagy az Úr, az Al - ko - tó,
ki ülsz ki - rá - lyi tró - nu - son.

2. Törvényhozóink és Főpapunk, - néped tanító
Mestere, - ruhádon vérrel írva áll: - Királyoknak
Királya vagy!

3. A régi ember átka volt - nyögni sátáni zsarnokát;
- szent keresztfádon győztesen - szabadságunk te
meghozád.

4. Uralmad áld és boldogít, - tenéked készen
hódolunk. - Országod egykor add nekünk, - örökre
légyen otthonunk!

Úr Jé-zus, legszebb é - let-út, te - ná - lad lelkünk
rév - be jut, hogy benned bíz - ni mily nagy
jó, a föl - dőn nincsen ar - ra szó!

2. Úr Jézus, kérünk, itt maradj, - szívünkbe tiszta
lángot adj, - a bűnök éjét messze űzd, - és óvd, ki
érted küzdve küzd!

3. Dicsérjed égi s földi nép - az Úrnak drága, szent
nevét, - hirdesd a győztest, harsonálj: - Üdvözlégy
Jézus, nagy Király!

Ó é-des Jé-zus, ég és föld di-cső-sé-ges
 Ki-rá-lya! Hozzád re-pes az an-gya-lok
 a-lá-za-tos i-má-ja. É-des i-gád
 ter-he ellen föl-lá-zadt a go-nosz Szelle-m,
 de mi hí-ven ki-ál-tunk: Jé-zus a mi
 ki-rá-lyunk!

2. Ó édes Jézus, keresztény családok szent Királya!
 Te vagy, aki a szerelmet s a hűséget megáldja. -
 Oltárod a család éke, szent szíved a köteléke. - A
 gyermekek barátja és jóságos Királya!

E - lőt - ted, Jé - zu - som, le - bo - ru - lok,
fék - te - len bú - nös, én, hoz - zád bú - jok.
Ó, kér - lek, hogy ne - kem ma - lasz - tot adj,
hisz te a bú - nös - höz ir - gal - mas vagy.

2. Szép piros véreddel öntözgettél, - amikor elestem, fölemeltél, - légy azért irgalmas és meghallgass, - mennyei erőddel, ó támogass!

3. Tehozzád, Jézusom, felkiáltok, - földről az ég felé felsóhajtok, - szívemnek kapuját zárd be, kérek, - hogy helyet ne adjon a véteknek.

4. Vádolom magamat, mert vétettem, - fölséges színedet megsértettem, - hozzád, ó Jézusom, fohászok, - hogy többé nem vétek, megfogadom.

5. Esengő szavamat meghallgassad, - ó szelíd Jézusom, s ez egyet add: - hogy végső órámban kiálthassam, - szent neved, Jézusom, kimondhassam!

Lukács Pelbárt fotója, amely az újhatvani plébánia irattárában maradt ránk

ÉNEKEK AZ ELMÉLKEDÉSEKHEZ

Várj és ne félj, az Úr jön már.

The first system of the musical score is in G major (one sharp) and common time (C). It consists of two staves: a treble clef staff for the vocal line and a bass clef staff for the piano accompaniment. The vocal line begins with a quarter rest, followed by a quarter note 'Várj', a quarter note 'és', a quarter note 'ne', a quarter rest, a quarter note 'félj,', a quarter rest, a quarter note 'az', a quarter note 'Úr', a quarter note 'jön', a quarter note 'már.', and a quarter rest. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and single notes.

Várj és ne félj: hű szív - vel várj!

The second system continues the musical score. The vocal line starts with a quarter rest, followed by a quarter note 'Várj', a quarter note 'és', a quarter note 'ne', a quarter rest, a quarter note 'félj:', a quarter rest, a quarter note 'hű', a quarter note 'szív -', a quarter note 'vel', a quarter note 'várj!', and a quarter rest. The piano accompaniment continues with harmonic support.

O — Ad-o-ra-mus te O Chri-ste.

The third system of the musical score features a more active piano accompaniment. The vocal line starts with a quarter rest, followed by a quarter note 'O', a quarter rest, a quarter note 'Ad-o-ra-mus', a quarter note 'te', a quarter note 'O', a quarter note 'Chri-ste.', and a quarter rest. The piano accompaniment includes a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

Jé - zus é - le - tem, e - röm,

bé - kém, Jé - zus tár - sam, ö - rö -

möm, ben - ned bí - zom, Te vagy az

Úr; már nincs mit fél - nem, mert ben - nem

élsz, már nincs mit fél - nem, mert bennem

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains a vocal line with lyrics: "élsz, már nincs mit fél - nem, mert bennem". The lower staff is in bass clef with the same key signature, providing a piano accompaniment. The music is in 4/4 time and spans two measures.

élsz. Jézus

The second system of music also consists of two staves in the same key signature and time signature. The upper staff is in treble clef with a vocal line and lyrics: "élsz. Jézus". The lower staff is in bass clef with a piano accompaniment. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Jé - zus, majd gon-dolj rám,

ha a te or-szá-god el - jön.

Jé - zus, majd gon-dolj rám,

ha a te or-szá-god el - jön.

Lau - da - te omnes gen - tes, lau -
 Di - csér - je minden nem - zet, di -

da - te Do - mi - num, lau -
 csér - je az U - rat, di -

da - te Do - mi - num! (Lau)
 csér - je az U - rat! (Di)

Ad - o - ra - mus te Chri - ste

be - ne - di - ci - mus ti - bi,

qui - a per cru - cem tu - am

red - e - mi - sti mun - dum,

qui - a per cru - cem tu - am

red - e - mi - sti mun - dum.

P. Károlyi Bernát a kínai misszióban

BEFEJEZŐ ÉNEKEK

Áld - juk a föl - dön Is - ten szegény -
ké - se - i tár - sak sa - ru - szí - jat

ké - jét, ő már a mennyben
old - va,

kö - ve - ti a bá - rányt, a - kár - mer - re

jár, a - kár - mer - re jár.

Nyíltszívű gyermek nem italtól részeg,
Társai nézik Isten bolondjának,
Egykori rongyos koldustarisznyája,
Színig tele már színig tele már.

Áldott az Isten igazán ítélő,
Karja a gögöst méltán megalázza,
Ám a szelídre, az alázatosra,
Kitárt karja vár, kitárt karja vár.

Sal - ve, San - cta Pa - ter, pa - tri - ae

lux for - ma Mi - no - rum: Vir - tu - tis

spe - cu - lum re - cti vi - a, re - gu - la

mo - rum. Car - nis ab ex - si - li - o duc

nos ad re - - - gna po - lo - rum.

Chri - stus vin - cit, Chri - stus re - gnat,

Chri - stus, Chri - stus im - pe - rat!

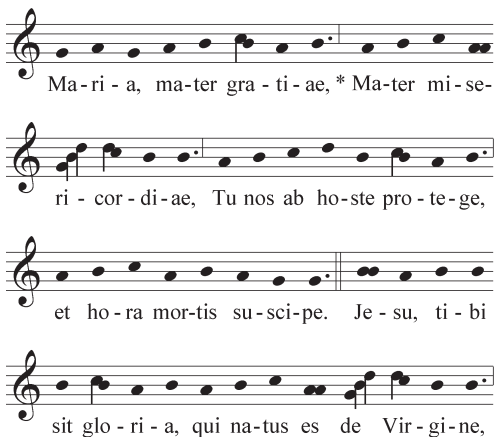
Angyaloknak Királyné-ja, tisztá Szűz,
 kérjed a te szentFi-a-dat é-ret-tünk.
 É-kes virág-szál, hozzád esdeklünk,
 szép szűz Má-ri-a, könyörögj ér-tünk!

2. Pátriárkák Királynéja, tisztá Szűz...
3. Prófétáknak Királynéja, tisztá Szűz...
4. Apostolok Királynéja, tisztá Szűz...
5. Vértanúknak Királynéja, tisztá Szűz...
6. Hitvallóknak Királynéja, tisztá Szűz...
7. A szűzeknek Királynéja, tisztá Szűz...
8. Mindenszentek Királynéja, tisztá Szűz...
9. Egyházunknak Édesanyja, tisztá Szűz...
10. Rózsafüzér Királynéja, tisztá Szűz...
11. Békességnek Királynéja, tisztá Szűz...
12. Magyaroknak Nagyszűze, tisztá Szűz...

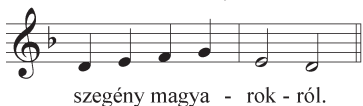
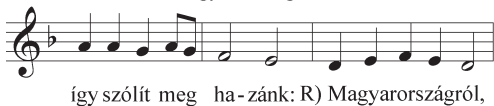
E-gek U-rát áld - juk, üd-vünk tő - le
vár-juk, zengjen víg al-le-lu - ja.
Ren-dü-let-len kő - szál, né-pe fö-lött
őrt áll, zengjen víg al-le-lu - ja.

2. Övé földnek mélye, ormok meredélye, zengjen víg alleluja, - műve föld és tenger, fia minden ember, zengjen víg alleluja.

Ma-ri - a, ma-ter gra - ti - ae, * Ma-ter mi - se -
ri - cor - di - ae, Tu nos ab ho - ste pro - te - ge,
et ho - ra mor - tis su - sci - pe. Je - su, ti - bi
sit glo - ri - a, qui na - tus es de Vir - gi - ne,

2. Ó, Atyaistennek kedves szép leánya, - Krisztus Jézus anyja, Szentlélek mátkája! R)
3. Nyisd fel az egeket sok kiáltásunkra, - anyai palástod fordítsd oltalmunkra! R)
4. Dicséret, dicsőség legyen az Atyának, - s te szent Fiadnak, Szentlélek mátkádnak! R)

A Sopronkőhidai Fegyház és Börtön rabjainak festményei Isten szolgáiról

AZ ELMÉLKEDŐ IMÁT SEGÍTŐ TÖRTÉNETEK ISTEN SZOLGÁINAK ÉLETÉBŐL

A szövegrészek előtti címszavak az átgondolásra szánt témát jelölik meg, amelyet néhány, az imádkozókat segítő gondolat-tal kiegészíthetünk az idézett szövegrész végén.

ELSŐ NAP

Szítsuk fel szívünkben az örök élet utáni vágyat

A Paradicsomot tartjuk hazánknak... Ott találjuk majd az apostolok dicsőséges karát, a próféták ujjongó csoportját, majd pedig megpillantjuk a vértanúk megszámlálhatatlan tömegét, akiket megkoszorúzott a küzdelmük, a szenvedésük dicsősége és győzelme... Szeretett testvéreim, siessünk hát hozzájuk türelmetlen vágyakozással! Ezt az elhatározásunkat őrizze meg Isten, szívünk és hitünk e törekvését tekintse kegyesen Krisztus, mert ő azoknak adja majd szeretete nagyobb jutalmát, akikben lángolóbb volt a vágyakozás őutána.

Szent Ciprián püspök

Hogy viselkedek a megaláztatások idején?

Ameddig megmaradunk báránynak, győzünk, és még ha töméntelen farkas leselkedik is reánk, győzelmet aratunk. Ha azonban farkasokká lennénk, vereséget szenvednénk, mert akkor már nem állna mellettünk erős védelmezőnk, a Pásztor. Mert ő nem farkasokat, hanem juhokat őriz... Hiszen amikor ezt mondja: Űgy küldelek titeket, mint bárányokat (Mt 10, 16), ebbe beleérti azt is, hogy el ne csüggedjen a szívetek: mert én tudom, nagyon is jól tudom, hogy ti éppen így lesztek majd mindenkivel szemben legyőzhetetlenek...

De lássuk csak, milyen okosságot kíván meg itt az Úr. A kígyó okosságát. Nézd, a kígyó kész mindent elveszíteni,

még ha kettévágják is a testét, akkor sem támad vissza a bán-tójára, csak az a fontos neki, hogy a fejét megmentse. Te is ezt tedd! – mondja. – Hited kivételével adj oda mindent: ha kell, a vagyont is, a testedet is, még magát az életedet is. Mert a hit a fej és a gyökér. Ha azt megörszöd, még ha mindent elveszí-tenél is, majd úgylis újra visszaszerzel mindent azután, sokkal gazdagabb ragyogásban. Ezért szól úgy a parancsa, hogy ne csak egyszerű legyél, és ne csak okos legyél, hanem ezt a ket-tőt úgy kell összeegyeztetned, hogy igazi erény legyen belőle.

Aranyszájú Szent János

Ajánljam fel szenvedéseimet, nehézségeimet Isten szolgálá- inak boldoggá avatásáért!

[Szent Ferenc] már mozdulni sem tudott. Mikor ilyen állapot-ban az egyik testvér azt kérdezte tőle, mit viselne el szíveseb-ben: ezt a hosszú és enyhülést nem ismerő betegséget-e, vagy pedig a kínos vértanúhalált a bakó kezéből, ő így válaszolt: „Nekem, fiam, mindig az volt és az lesz kedvesebb, kívánato-sabb és édesebb, amit az én Uram Istenem akar, hogy bennem és általam történjék. Ezért mindig azt kívánom, hogy akara-tom mindenben tökéletes összhangban legyen az ő akaratával! Mindazonáltal a vértanúsághoz képest sokkal súlyosabbnak érezném, ha akár csak három napig is ezt a betegséget kelle-ne szenvednem. Ezt természetesen nem a jutalomra, hanem egyes-egyedül az okozott fájdalomra vonatkozólag mondom.” Ó, kétszeresen vértanú, aki mosolyogva és vidám orcával tűr-te, amit nekünk, többieknek csak látni is kínkeserves volt! Va-lóban „egyetlen tagja sem maradt ment a gyötrő fájdalomtól”.

Celanói Tamás: Szent Ferenc első életrajza 107

Útra kelnék Krisztusért?

Az engedelmesség legfőbb fokát pedig, melyben már semmi része nincsen a testnek és vérnek, [Szent Ferenc] abban lát-ta, ha valaki isteni sugallatra a hitetlenek közé megy – vagy

azért, hogy ott a lelkek üdvéért fáradozzék, vagy azért, hogy elnyerje a vértanúság koronáját. Azt tartotta, hogy az ezért való esengés fölötté igen kedves Isten előtt.

Celanói Tamás: Szent Ferenc második életrajza 152

Imádkozz korunk egyházüldözőiért, hogy üdvözüljenek!

Mindannyian figyeljünk, testvéreim, a jó pásztorra, aki vállalta a kereszt gyötrelmét juhainak megmentéséért. Az Úr juhainak követték őt a szorongattatásban és üldöztetésben, szégyenvallásban és éhségben, erőtlenségben és kísértésben és minden más megpróbáltatásban, s mindezek elviseléséért örök életet nyertek az Úrtól. Nagy szégyen tehát ránk, Isten szolgálóira, hogy míg a szentek cselekedték a nagy tetteket, mi csupán tetteik hirdetésével akarunk dicsőséget és tiszteletet kivívni magunknak.

Szent Ferenc: Intelmek 6

Imádkozz Isten szolgálóinak kivégzőiért, hogy üdvözüljenek!

Mindnyájan szívleljük meg, testvéreim, amit az Úr mond: Szeressétek ellenségeiteket és tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket. Mert a mi Urunk Jézus Krisztus is, kinek nyomdokait követnünk kell, barátjának szólította árulóját, és önként adta át magát keresztrefeszítőinek. Tehát nekünk is barátaink mindazok, akik igazságtalanul szomorúságot és aggodást, megszegyenítést és jogtalanságot, fájdalmakat és kínokat, vértanúságot és halált okoznak. Mindezeket nagyon kell szeretnünk, mert éppen azzal, amit okoznak nekünk, nyerjük el az örök életet.

Meg nem erősített regula 22

Milyen „előrehaladáshoz” kérem Isten szolgálóinak közbenjárását?

Itt a földön most még aggodalommal énekeljük az alleluját, hogy egykoron odaát zavartalan boldog nyugalomban éne-

kelhessük azt... Most tehát, testvéreim, énekeljünk, igaz, még nem az örök nyugalom boldogságára, hanem a mindennapi küzdelmünk vigaszára. Ahogyan a vándorok szoktak énekelni: énekelj, de közben haladj előre is! Küzdelmedben erősítsen éneked! A tétlenséget ne szeresd; énekelj, és haladj előre! Mit jelent az, hogy haladj előre? Előre, mindig csak előre menni a jóban... Az igaz hitben haladj előre, a jó erkölcsökben haladj előre! Énekelj, és haladj előre!

Szent Ágoston

Folytatás a 15. oldalon

KÖRÖSZTÖS KRIZOSZTOM

Gyöngéségeim, amelyek együttérzésre vezetnek

A bűnös embernek nincs nagyobb öröme, mintha a papot látja vétkezni. A szegény, orvostól megkínzott ember is valahogy így néz az orvosra, ha az jajgat. De amint – most jön az erkölcsi tanulság – a bűnbe esett pap megtanul elnézőbb lenni a bűnössel szemben, úgy te is, kínlódó orvos, mikor megint kezvedbe veszed a kést, megemlékezvén kínjaidról, légy irgalmasabb paciensedhez. Most pedig megemlékezvén sok kegyetlenkedésedről, tűrd békével bajaidat.

Krizosztom atya levele beteg orvos sógorának (1934)

Bajaim, amelyeken túl kell tekintenem

Sokat, igen sokat betegeskedett, de szüntelen fájdalommal járó isiásza nem tette őt keserűvé, még kevésbé humortalanná. Az evangélikus vallású Macza János építészünk és felesége szeretették volna a „rendházfő atyát” – amint nevezték – rávenni arra, hogy utazzék el gyógykezelésre Harkányfürdőre. Amikor a szükséges összeget is átadták neki, azzal jött haza, hogy mindegyikünk írja össze, mire van szüksége.

K. M.

Hálám legszebb kifejezése az állhatatosság

Magam részéről úgy gondolom, hogy ebben az esetben fő-
lösleges volna az öt pátert és a két testvért itt [Újvidéken]
tartani. Én mindenképpen maradni szeretnék, s úgy látom,
P. Kristóf és Mihály is maradnának szívesen. Illetve, nem
akarjuk cserbenhagyni azt a népet, amely megszeretett min-
ket, nagy áldozatot hozott, és akiknek minden bizalmuk az
Isten után bennünk van. Itt maradásunk valószínű követke-
ményeivel tisztában vagyunk...

Krizosztom atya levele 1944 szeptemberében

Hivatásom, amiben ki kell tartanom

A hívek mindig biztatták [Krizosztomot], hogy menjünk
el, de azt mondta, neki ott [Újvidéken] kell maradni, amíg
ember jön a templomba. Az elhurcoláskor is elmenekülhe-
tett volna, de azt mondta, csak a két fiatallal. Ennek alapján
állíthatom, hivatása teljesítését annyira fontosnak tartotta,
hogy emiatt nem hagyta ott a híveket, szeretetből pedig
bennünket, ezért halt meg. Neki [Körösztös Krizosztom-
nak] nem volt vágya a vértanúság, de maradása jelzi remé-
nyét, mert biztos volt abban, ha a partizánok visszaütnek,
akkor ő is elvész. Az örök életbe vetett reménye sarkallta
a kötelességteljesítésére.

K. M.

Akiknek megmentője kell, hogy legyek

A rendház előtti kereszteződésben nagy tömeg volt, akiket –
mint később kiderült – a partizánok a templomból hajtottak
ki, a miséről. Én elhaladtam a főnökatya, Krizosztom mel-
lett, aki szól, menjek el a Lutz családhoz, és kérjem el tőlük
fiúknak valamilyen iskolai igazolványát. Lutz Gábor ugyanis
éppen a szentmisén ministrált, és azt hitték róla, mivel magas
volt, hogy már felnőtt férfi. Elszaladtam, kértem a családtól

egy iskolai papírt, azzal lehetett őt igazolni, hogy még nincs 16 éves, így engedték el.

S. G.

A rossz környezet, ahol jó embernek kell maradnom

Pozitív példát jelent az ő [Körösztös Krizosztom és Kovács Kristóf] személyük, hogy a legrosszabb körülmények között, a halál árnyékában is lehet valaki emberséges és jó. Rámutatnak a szeretet hősiek gyakorlására, és ezzel is példát adnak a mai időkben. Mennyei közbenjárásuk segítse a népek kibékülését ezeken a tájakon.

N. L.

Jó papok, szerzetesek, akikért hálát adok

A pásztor a bárányok életének és útjának útitársa, és nem önmagát menti azzal, hogy jóllakik és eloltja szomját a nyájától függetlenül, hanem megosztja velük életét. A vértanúk, Krizosztom és Kristóf atya a ti hazátok egyházának pásztorai, ezt a példát tartották szem előtt. Ők Krisztushoz, az egyetlen és igaz pásztorhoz hasonlóan valóban feláldozták életüket a juhokért.

Orlando Antonini belgrádi nuncius, 2009

Folytatás a 15. oldalon

KOVÁCS KRISTÓF

Akikért felelős vagyok

Szeretettel kérem, maradjon nyugodtan a helyén, s dolgozzék tovább is (...) a lelkekért, akikért bárhol vagyunk, felelősek vagyunk, s minden értük hozott áldozatunk Isten előtt örök értékű.

Schrotty Pál tartományfőnök levele Kovács Kristófhhoz (1942)

Üdvösségem, amiért mindent odaadok

Kristóf atya kérte a provinciális engedélyét, hogy Újvidék-re kerülhessen, mert amint mondotta: ha Isten üdvözíteni akar, ügyis vértanúvá tesz. Ez a készség éltette, és ennek a szellemében dolgozott, és ilyennek ismertem meg. Erre a kedvenc témájára beszédében visszatért, és nem riadt vissza semmitől, ami ennek a beteljesedését elősegítette. Ferences életében az isteni gondviselésnek attól az irányításától továbbra sem riadt vissza, hogy ha az Isten vértanúnak szánta, akkor meg fogja valósítani. Nem egy világtól féltő idegen dolog volt számára a kereszténységnek ezen fel fogása, hanem tisztában volt vele, és ezt vidáman teljesítette is, hogy a szerzetesi élet apróbb kötelességeinek teljesítésével készülhet fel legjobban erre az útra.

K. M.

Szegénységem, amelyből mégis ajándékoznom kell

Kristóf atya hitéletére a vértanúságig kész cselekvés volt a jellemző. Tisztában volt hivatásával, papi küldetésével. Erre jellemző volt az, hogy a fogolytársai között nem vonult félre személyes imádságra, hanem itt is, mint igaz lelkipásztor járt, biztatott, vigasztalt a foglyok között. Egész természetes volt számunkra, papok számára, így Kristóf atya számára is, hogy nem kellett bennünket biztatni arra, hogy a közös rab-ságot szenvedő civil testvéreinket lelkileg gondozzuk. Órákon keresztül, még éjnek idején is gyóntattuk őket, és szinte minden fogoly eljött meggyónni. Ebben a kiváló lelkipásztori munkában Kristóf atya az elsők között volt. Jellemző volt Kristóf testvér közvetlen és emberbarát szeretetére, hogy az utolsó falat kenyerét vagy italát is képes volt megosztani rab-társaival. Ebben a kilátástalan helyzetben igaz pap módjára állt, és vigasztalta a szenvedőket.

K. M.

Életem lehetőségei, amelyek az üdvösség felé vezetnek

Reményére vonatkozóan éltette az a gondolat, hogy ha a gondviselés őt vértanúnak szánta, akkor a lehetőséget is megadja hozzá. Ettől függetlenül nem esett kétségbe, nem volt egy siránkozó, jajgató típus. Optimizmusával, jó kedélyével is tudott vigasztalni. Egy jellegzetes mondása volt az internáltak menetében: „Látod, kispajtás, mi hány embert eltemettünk, és minket nem fog senki eltemetni”. A félelemnek az árnyéka sem látszott rajta, hiszen jól tudta, hogy élete abban az irányban alakult, amire remélte, és amire ezt kérte. Kristóf atya szerzetesi élete teljesen harmóniában van azzal a végső áldozattal, amelyet a brutális erővel szemben hozott. Nagysága a mindennapi és hétköznapi élet tudatos megélésében is kimagaslík.

K. M.

Beteljesedett kívánságaim

A kínzásnak a válogatott formáját az is fokozta, hogy nemcsak rugdaltak bennünket, hanem a puskacső tisztításához szükséges vasvesszővel is kíméletlenül ütlegeltek bennünket. Ez az ütlegelés nem kímélt meg senkit sem, és ahol értek bennünket, szinte testünk minden részét ütlegelték. Kristóf atya elveszítette az eszméletét. Mély lelkeségére jellemző, hogy az ájulás előtt még összeszedte magát, és miközben rám borult, a következő latin kifejezést mondotta: „Sic debuit esse. – Így kellett történnie”. Ezután elveszítette eszméletét, melyből már nem tért sosem magához.

K. M.

Folytatás a 15. oldalon

HAJNAL ZÉNÓ

Mai eszmék, ideológiák befolyásolják-e hitemet?

Jól emlékszem, amikor apám és anyám könyvet akartak venni nekem, mindig megkérdezték tőle [Zénó atyától], hogy ez vagy az az olvasmány nekem való-e. Ő soha sem mondta, hogy nekem nem szabad elolvasni valamit. Ehelyett arra hívta fel a szüleim figyelmét, hogy inkább majd később adják a kezembe, amikor már be tudom fogadni azt, amiről az írások szólnak. Szelíd pap volt, finom és tapintatos. Mesélt amerikai útjáról (...), azt mondta, őt azért küldte ki a rend, hogy a magukra maradt, Magyarországról pap nélkül kivándorolt katolikusoknak legyen lelkipásztoruk. Az emberek gyakran pletykálnak a papokról, de emlékszem, ő sosem volt pletykatéma, mindenki tiszta, jó embernek tartotta. Aztán emlékszem, hogy a nemzeti szocialista rezsimről azt mondta, hogy ez az ideológia egy pogány világ, istentelenség, aminek nem szabad behódolni, mert az ösgermán vallásnak a terjesztése elvisz bennünket az Istentől. Ezt világosan látta, és ki is mondta. Tehát ezzel a kijelentésével tudatosan védte a hit tisztaságát a diktatúrával szemben.

Gy. Á.

Akik között harmóniát kell teremtenem

Zénó atya úgy él emlékezetemben, mint aki megértéssel és szeretettel volt irántunk, aki jó szívű, megértő ferences volt. Buzgó lelkű pap volt, aki Szent Ferenc szellemében szolgált a híveket, és akikkel kapcsolatba került. Hálás vagyok, hogy befogadott bennünket. A nehéz, háborús időben más menekülteket is befogadott. Volt szíve a bajba jutottak iránt. [1944.] December 12. és 28. között a templom kriptájában tartózkodtunk. Zénó atya a maga nyugalomával és szeretetével tartotta bennünk a lelket... Zénó atya vezetésével sokat imádkoztunk. Két székre egy tiszta koporsódeszkat tettünk, ezt leterítettük,

és ezen mutatta be a szentmisét a házfőnök atya karingben az én misszálémból. Ezt ma is őrzöm. Rendszerint én ministráltam. Esti ima után szentségi áldás következett a négy égtáj felé. Így érkezett el a karácsony: a föld alatt, ágyúdörgés közben. Emlékezetes számomra, hogy karácsonykor az éjféli misét az atya a kriptában mutatta be. December 28-án történt Nagyatád kiürítése. Délután megáldoztunk a szentostyákkal. Estefelé a házfőnök atyával hármásban gyalog elindultunk Somogy-szobra. Megérkeztünk Nagykanizsára, P. Zénó azt mondta, ha rajta állna, nem engedne el bennünket, itt azonban, sajnos, nem ő a házfőnök.

P. L.

Elérhető vagyok a környezetem számára?

Egy bizonyos Orosz bácsi, aki a falu öregje volt, kérte [Martincsevic] Pál atyát, menjen ki hozzá a front idején a szőlőbe, mert tudták, hogy az oroszok kivégzik a papokat. De azt mondta, hogy a híveit el nem hagyja. Kiprédikálta, ő bármi-kor megtalálják a plébánián, ha kell, viszi az Eucharisziát, és a hívek rendelkezésére áll. Édesapám is beszélt arról, hogy kijelentette, ő ott lesz a hívek között. A plébános ezt nyíltan hirdette az embereknek, ő mondta ki nyilvánosan, de Zénó atya viselkedését ugyanez jellemezte. A nagyatádiakkal jött, akiknek azért kellett útra kelniük, mer a front idején kiürítették a várost. És ő elkísérte hozzánk a híveit, feltehetőleg azért, hogy összefogja, összetartsa az embereket.

O. A.

Élethelyzetek, amelyekben nem tagadhatom meg kereszténységemet

Az asszonyok egy csoportja körülveszi a plébánost. Miért van egyházi öltözékben, reverendában? Körülveszik, és már le is akarják szedni róla a télikabátot. Megszólal a mellette

lévő Zénó atya: Pali, ne tagad meg Krisztust! Martincsevics elhárítja magától az asszonyokat, és marad reverendában.

*Pozsgai János gyékényesi plébános-helyettes
1947-ben készült feljegyzése*

Látható jelek az életemben, amelyek Krisztushoz kötnek

A hívek körében ott él, hogy a bolgárok papságuk miatt, és csakis ezért ölték meg Hajnal Zénót és a plébános [Martincsevics] Pál atyát. Ennek egyik bizonyítéka, amit nekem meséltek, hogy az evangélikus lelkész félelemből, hogy mint papot felelősségre vonhatják, iparosnak öltözve bujkált a hívek között, így maradt életben. Tudta, ha látszik a papi jellege, őt is lelövik, ők [Zénó és Pál atya] viszont szent ruhában mentek a hívekkel, tehát nem titkolták papságukat, hanem kifejezetten vállalták azt.

M. J.

Folytatás a 15. oldalon

RÉSZLETEK KISS SZALÉZ PRÉDIKÁCIÓS JEGYZETEIBŐL

Mi az, amit most leginkább felajánlok?

Krisztus missziós beszéde világosan mondja, hogy az apostolok áldozzák fel az emberekért testüket, lelküket, helyüket, munkaerejüket, munkatársaikat [társas kapcsolataikat], továbbá fájdalmaikat, gyarlóságaikat, magára maradtságukat, engedelmességüket, tisztességüket, életüket, és végre adják oda egész egyénüket a testi és lelki szűkölködőknek... Mert mint ő mondja: „Aki megtalálta életét, elveszti azt, és aki elveszti életét én értem, megtalálja azt” (Mt 10, 9). Aki meghódol Isten nagysága és szentsége előtt, kinő az emberek közül.

Mit mondanál te egy haldoklónak?

Ez a kérdés nekünk is szól, akik a lelki béke útjait akarjuk megmutatni minden embernek. Mit mondanánk egy agyongyötört bánya- vagy gyári munkásnak, egyetlen gyerekének, férjének, a halálos ágyánál álló anyának, feleségnek, a bénának, vakoknak, az emberek megbecsülését elvesztetteknek, a bűnök lelkiismereti mardosásaitól kínlódóknak, a máról hónapra koldusokká lett dúsgazdagoknak, általában az élet nyomorultjainak, azoknak, akik az emberiség nagy keresztjéből az átlagosnál súlyosabb részt hordoznak, hát mit is mondanánk ezeknek?

Kiért lennék kész meghalni?

Krisztusban ma is él a készség, hogy bármely pillanatban értem kivégezzék, kész a haldoklásra és a hullamerevség felvételére.

Erősebb-e bennem minden földi köteléknél az istenszeretet?

Mexikóban a forradalom leverése címén a kommunista kormány csapatai elfogtak egy 18 éves fiút, s ki akarták belőle csikarni, hogy kiáltja: „Vesszen Krisztus!” „Azt nem tehetem! Katolikus vagyok” – mondja az ifjú. – „Tehát forradalmár vagy?” – „Forradalmár? Nem! Soha nem voltam velük. Senki nem tudja rám bizonyítani, de katolikus vagyok, és Krisztust nem tagadhatom meg!”

Erre megragadták a fiút, odakötözték egy teherautóhoz, s megindították az autót. Az autót megállítják, s még egy kísérletet tesznek. Kiáltsd: „Éljen az állam!” A fiú minden erejét megfeszítve kiáltja: „Éljen Krisztus!” Az utcáról egy asszony szalad be a fiú anyjához: „Hamar jöjj ki, a fiaddal hitét akarják megtagadtatni!” Kijön a reszkető anya. Fia, az ő 18 éves drága fia vérben, sárban fetreng az utcán. Az anya odahajlik vonagló fiához, és hangosan kiáltja: „És ha meg is ölnek, csak hitedet meg ne tagadd! A hit többet ér, mint az élet! Éljen Krisztus, a Király!” A fiú összeszedi végső erejét,

s utána mondja anyjának: „Éljen Krisztus, a Király!” s meghal. Ott az utcán, anyja szeme láttára.

A szeretet cselekedetei Árpád-házi Szent Erzsébet példája nyomán

Az imádság, a szentségekhez való járulás, a rejtett aszkézis megannyi gyakorlása nem elégítette ki Krisztus után szomjazó lelkét. Amikor megértette, hogy Krisztus önmagát rejtette el a szegényekben, s a nekik tett szolgálatot magáénak ismeri el, nem lehetett vele bírni: mindig a szegények után vágyakozott.

Pénzt és ruhát vitt a szegényeknek. Nem is ez volt a szegények istápolásának a lényege, hanem személyes megjelenése, ajándékainak személyes kiosztása a szegények hajlékaiban.

Font és varrt szegényeiért. És pedig nem a kitalált utáni időben, hanem még uralkodása idején. Személyes munkájának eredményeivel kedveskedett választottjainak. Körültekintő jósággal mindent úgy készített, hogy ne urakról levetett furcsaságokat adjon övéinek, hanem a nekik megfelelő és minden feltűnést elkerülő ruhafélékkel látta el őket.

Adósságaikat kifizette, terheiket magára vállalta. A megszorultakon tudott ő leleményesen könnyíteni. Nem egyszer séta közben látogatta meg szemérmesebb szegényeit, hogy érzékenységüket kímélje.

A gyermekeket váró édesanyákat különösen szerette. Saját kezével segített nekik, elvégezte helyettük házi munkáikat. Szívesen lett az újszülöttek keresztanyja. Ilyenkor maga vitte a csöppsegeket a templomba. Különös gonddal kísérte életüket.

Szegényei temetésén személyesen megjelent. A halottas házban többször együtt imádkozott szegényeivel. Sírjukra nem egyszer maga vitt virágot. Gyakran imádkozott lelki üdvükért.

Szegényeivel szemben megkettőzte szeretetét, ha betegség látogatta meg őket. Minden lehető elkövetett szomorúságuk és bajuk enyhítésére. Szegény betegei számára

a világon először épített rendes kórházat. Kórházaiban maga is ápolta betegeit. Semmi undokságuktól sem riadt vissza. Velük szemben volt a leggyöngédebb és a legtürelemesebb.

Folytatás a 15. oldalon

LUKÁCS PELBÁRT

Hivatásom és nem teljesült álmaim

Mindenképpen igyekszem minél több örömet okozni ebben a szomorúsággal teli világban mindenkinek, még akkor is, ha ez lemondással járna. Úgy veszem észre, ebben van egyedüli hivatásom, mert a többi álmom és eszményem eddig még nem teljesült – és nem is fog.

Schrotty Pál tartományfőnökhöz írt levele

Körülöttem lévő „ordítózasok”, amik valójában a fájdalom kifejezései

Atyám, hadd lehessen bárány a farkasok között! Engedj a farkasok közé! De ha a farkasok széttépnek? Ha széttépnek, Isten megbocsát nekik, és méltóbb bárányokat küld közéjük, akik jobban megértik őket. Ami nekünk vad ordítózásnak tűnik, az csak az ő fájdalmuk kifejezése. Széttépnek minket (...), hiszen vadállatként bánunk velük (...), pedig ők is Isten gyermekei.

Részlet a Lukács Pelbárt által fordított Ember a farkasok között című könyvből

Kedvenc keresztúti stációm

Sokat láttam őt [Lukács Pelbártot] az oratóriumban imádkozni, és arra is emlékszem, hogy gyakran elmélkedett a keresztúti stációk előtt, ami mögött talán fiatal éveinek nehéz útjai is ott lehettek. Hivatásához ragaszkodott, és érezte a ferences pap leendő feladatát.

K. M.

Kik a példaképeim?

Így visszagondolva, hetven év távlatából úgy gondolom, [Lukács Pelbárt] váteszként, jövőmondóként érezte az egyházüldözés előszelét (1942!), és készülődött a mártíromságra, hiszen akkor még nem volt vallásüldözés az országban. Az elődök helytállásáról sokszor beszélt nekünk, érzetük, hogy az élet odaszentelésére bátorít bennünket.

L. J.

Akiket át kell ölelnem, mert mások undorodnak tőlük

Rám egy vasárnap délutáni, harmadrendieknek, Szent Ferenc és a bélpoklos találkozásáról mondott szentbeszéde volt nagy hatással. Ahogy ecsetelte a Szent Ferenc lelkében lezajló élmények változását, ahogy közeledik a bélpoklos felé és feloldódik lelkében a bélpoklostól való idegenkedés, felébred lelkében a vele való együttérzés, egymás megszólítása, átölelése, előkelő palástjának a bélpoklosnak történő odaadása. Ekkor sejtettem meg valamit Szent Ferenc rendkívüli egyéniségéből, szegények és szegénység iránti szeretetéből. Akkor ébredt fel bennem a vágy, hogy szeretnék én is Szent Ferenc követője lenni. Még pedig olyan, mint Pelbárt atya, akit ennyire áthatott Szent Ferenc szelleme. Pelbárt atya élt-halt a rábízottakért. Főleg a fiatalokért. Fülében ott csengett a jézusi kérés: „engedjétek hozzám a gyermekeket, mert ilyeneké a mennyek országa”. Hiszen amikor ő segédmagiszter lett a jászberényi Szeráfi Kollégiumban, még gyermekként, tízévesen kerültünk középiskolába, kollégiumba. A kollégisták számára írt egy pergő dallamú indulót, amelynek szövegéből sajnos már csak ilyen részletek élnek bennem: „Óh, Szent Ferenc atyánk, a harcban segíts, zengje a nap himnuszát derűs életünk!” Végül a refrén: „Szent Ferenc atyánkért meghalunk, ha kell!”

F. F.

Akiknek terhét önként át kell vállalnom

Pelbárt atya rendkívüli nagysága nemcsak tudásában mutatkozott meg, hanem hősieles testvéri szeretetében is. Árva gyermekként került a ferences rendbe. Hogy visszafizesse a rendjóságát – mivel azonnal átlátta, hogy mire megy a játék –, a koncepciók perben mindent magára vállalva, minden gyanút elhárított rendi testvéreiről, akiket bizonyítékok hiányában szabadon engedett a rendőrség.

Sz. K.

Akik miatt szenvedek és terheket viselek

Egy cellába zárták a négy halálra ítéltet, és egy másikba a „csak” 7–10 évre ítélteteket. Utóbbiak között volt az a fiatalember, aki a többiek vélelmezése szerint feladta társait a rendőrségen. Emiatt négyen agyon akarták verni a kübli fedelével. Az akkor 22 éves Pók László elbeszélése szerint az áruló életét Lukács Pelbárt ferences szerzetes mentette meg azzal, hogy az egyik fiataltól kérte: békéltesse meg a fiúkat. És a megrettent ember lelkiismeretén a halálra ítélt Szaléz atya könnyített: a két cella közötti kémény- és kályhacsövön keresztül meggyóntatta és feloldozta. „Én, aki halálra vagyok ítéelve, megbocsátottam neki... Isten akaratában fogom a kivégzést elfogadni” [– mondta Kiss Szaléz atya]. Ugyanezen a kályhacsövön keresztül a többiek is néhány mondatot váltottak lelki atyjukkal, Szaléz pedig bocsánatot kért mindannyiuktól.

B. M.

Legkedvesebb szakaszaim a Szentírásból

Pelbárt atya nálam idősebbnek nézett ki, az imaéletben nagyon talpraesett ember volt. Mindennap együtt mondtuk a szentolvasót. Elmélkedéseket is tartottunk, én a Magnificátról, ő meg a Benedictusról. Sorra vette Zakariás imájának minden szakaszát, mert kívülről tudta. Nagyon mély elmél-

kedéseket mondott, amelyekből különösen megmaradt bennem az a benyomás, hogy milyen mélyen beszélt arról a részről, ami az Úr Jézus próféta szerepére vonatkozik. Nagyon hálás voltam neki ezért. Nagyon sokat jelentettünk egymás számára, a hitben erősítettük egymást, mintegy szalmaszálba kapaszkodtunk a hitbe. Segítőkézségét jellemzi az is, hogy amikor a levesben két krumpli volt, egyiket odaadta a társának. Pelbárt atya az egész eseményt a hitében élte meg.

O. P.

Akikért imádkoznom kell, és akiknek meg kell bocsátanom

Egyik éjjel ismét két új arc jelent meg a vasajton belül. Alighogy letelepedtek a földre, Péter Pelbárt kihirdette, hogy aki a rózsafüzért akarja imádkozni, gyűljön köréje. Mindannyian követtük szavát. Pelbárt és Péter Szaléz új fejezetet nyitott az oroszok hírhedt, Vilma királynő úti börtönpincéjében. Nem panaszkodtak, nem jajveszéltek, hanem megbocsájtottak és imádkoztak.

Egy rabtárs

Folytatás a 15. oldalon

KRISZTEN RAFAEL

Negatív események, amelyek által Isten utat nyitott nekem másokhoz

Nyilvánvaló lett, hogy a [felrobbantott Margit hídról a] villamoskocsik is a Dunába estek. P. Szabó Szerénnel a helyszínre igyekeztünk. Addigra a Radetzky Laktanyából kivezényelt nyilasok elállják a Dunához vezető utat, és csak erőszakos fellépés után engednek hivatásunk teljesítéséhez. A Duna parton szolgálatot teljesítő formaruhás nyilas nem várt előzékenységgel a készen álló propellert ajánlotta fel. Ezen

igyekeztünk a pesti oldal felé. A Duna közepe táján leállott a propeller, és kisebb csónakot rendeltek a mi szolgálatunkra. Amikor a Duna parton elláttuk a sebesülteket, egy rendelkezésünkre nyújtott motorcsónakkal a vízbe borult hídra siettünk, ahol a vízből kiemelt halottakat láttuk el az utolsó kenet szentségével. A modern lelkipásztorkodás iskolapéldája volt (...) Az óvóhelyen (...) remegett minden, de az emberek is. Először imádkoztunk, azután meggyóntattam mindenkit, megáldoztattam. Feltettem a kérdést, miért kellett nekem idejönnöm, és miért nem jutottam el oda, ahová akartam? A feleletet rövidesen megkaptam. A szörnyű ágyúzás és bombázás pillanatnyi szünetében átmentem a rendes óvóhelyre, ahová a szomszédos házból telitalálat miatt átjönni kényszerültek. Ott megtaláltam, amiért oda kellett jönnöm.

*Kriszten Rafael feljegyzése 1944. november 4-én
és 1945. január 22-én*

Embertársaim, akiket sikerült kimentenem valamilyen súlyos bajból

A Nunciatúra és a hercegprímás erőfeszítéseket tesznek, hogy minél többet mentesítsenek, és ezzel hatálytalanítsák az embertelen intézkedéseket. A hercegprímás körlevelet is adott ki (...), de egy nappal előbb a hercegprímási iroda táviratilag leállította a körlevél felolvasását, mert a kormányzat a budapesti zsidók deportálásának beszüntetését ígérte. A Nunciatúra menleveleket bocsátott ki, amiket néha figyelembe vettek. Ilyen expedícióra felkért engem is Angelo Rotta apostoli nuncius. (...) A nyugat felé menekülő csoport már Hegyeshalomhoz ért. Napok múlva sikerült a menlevél tulajdonosait hazahozni. Siralmas állapotban érkeztek a Kelenföldi pályaudvarra, ahonnan vánszorogva tették meg az utat a rendőrlaktanyába. Csak ott bocsátották őket szabadon.

Kriszten Rafael feljegyzése, 1945.

Szolidáris vagyok a körülöttem élőkkel?

1945-ben egyszer Rafael atya éppen a konyha előtti folyosón beszélgetett Hilár testvérrel. Amíg vártam, hogy szólhassak, a következőket hallottam a beszélgetésükből: „Mondja testvér, mennyi élelmünk van még?” Hilár testvér azt mondta: „Ha tartjuk a népkonyhát, egy napra, ha csak a rendháznak főzünk, akkor egy hétre”. Rafael atya gondolkodás nélkül vágta rá a választ: „Addig eszünk, amíg a híveink!” Egy életre megragadott ez a párbeszéd, bár jellemző a ferences szellemre, de akkor ez az együttkopplás lehetőségének vállalását jelentette.

S. Gy.

Az Eucharisztia által élek és a betegek, akikhez el kell juttatnom az Urat

Az első keresztényekhez hasonlóan bevittem az Eucharisztia-át [Zadravec István püspöknek], hogy a mindennapi áldozással erősítse önmagát és fogolytársait a szenvedésben.

Kriszten Rafael feljegyzése, 1945. november 13.

Milyen a kapcsolatom a papsággal/hívekkel?

A hívekkel nagyon aktív, személyes kapcsolatot ápolt, és ennek kialakításához mindig megtalálta azokat a csatornákat, amelyek szükségesek voltak ehhez. Példás volt a gyóntatási szolgálata, nagyon sok időt szánt rá, és mivel híveit személyesen, életkörülményeikkel és problémáikkal együtt ismerte, jó és személyre szabott lelki vezetést tudott adni. Ezért szerettek odajárni a hívek. Amikor 1949-ben elhelyezték, nekünk, családtagoknak elmondta, hogy mennie kell onnan [Pécsről]. Én nagyon indulatos voltam, de ő oly higgadtan, indulat nélkül beszélt, hogy ez a mai napig bennem él. Nem örült neki, de jelezte, hogy ezt a szerzetesi engedelmesség szellemében kell fogadni.

P. P.

Tapintatos vagyok a jó cselekedetek közepette?

A tehetősebbektől összegyűjtötték a fölösleges, de még használható holmit, és továbbadták a rászorulóknak. Megőrzött történetünk, hogy egy vég virágos vásznat kaptak a barátok, amiből egy varrónő szoknyákat varrt. „Baj van, mondta gondterhelten Rafael atya, akin ilyen virágos szoknya lesz, arról tudni fogják, hogy szegény.” Elindultak szoknyát gyűjteni, összekeverték a virágos egyenszoknyákkal, és mindenki kapott egyet. Hihetetlen érzékenységgel kezelték az emberek önérzetét, viláért sem okozva megalázást.

Zs. P.

„Kicsinyek” körülöttem, akiket észre kell vennem

Ha bizalmas közlendőm volt, Rafael atyával beszéltem meg. Szüleim haragudtak, hogy a kisgyerek ne zavarja a házfőnököt, de méltatlankodásukat Rafael atya nem osztotta, amiért végtelenül hálás voltam. Rafael atya ebédre jött, gőzölgött a puliszka. Rafael atya mondja, imádkozzunk, mondom, nem kell, mert anyám egész főzés közben Istent hívta, hogy mit fog adni. Apám meg akart verni, Rafael mentett meg attól, mondván, a gyereklogika szerint teljesen igaza van. Máskor mondtam Rafael atyának, van egy pogány babám, meg kell keresztelni. Elvittem hozzá, Rafael atya leöntötte egy pohár vízzel, és megvédett az emiatt felgyulladó újbóli szülői haragtól.

Zs. P.

Milyen úton halad az életem?

Meggyőződésem, hogy a jó Rafael atyát a gondviselés vezérelte jelenlegi helyére [Hatvanba]. Ott minden a legnagyobb rendben folyik, tiszteletre méltó a fegyelmezett szerzetesi magatartás, melyet jó Rafael atya tanúsít, és bámulatos a lelki erő és odaadás, mellyel minden munkáját végzi. És a legdicséretesebb az, hogy a testvérek közt zavartalan összhangot

tart. Ilyen körülmények közt nem látom szükségességét sem ésszerűségét annak, hogy áthelyezéssel esetleg zavart kelt-sünk. Jó Rafael atya a Gondviselés kiszabta úton halad, igen dicséretesen. Vétkeznének azok az emberek, akik őt arról – csak emberi elgondolás alapján – letéríteni akarnák.

*Schrotty Pál tartományfőnök levele a pécsi híveknek,
1950. március 4-én*

Tárgyi emlékeim, amelyek segítenek a hit útján

Rafael atyát annyira megverték, hogy orrán-száján át csorgott a vére. Fölszentelésemkor tanítónőmtől kapott vékony kis stólámon még most is ott vannak vérének nyomai. Ereklüként őrzöm.

B. G.

Folytatás a 15. oldalon

KÁROLYI BERNÁT

Mivel tudnám jóvátenni hibáimat?

Ne kössétek meg azok lelki szárnyalását, kik a provincia aránylag szűk keretében talán nem mindenben feleltek meg ideálisan! Vagyis olyan testvérek, kik mint pl. P. Bernát, szívük vérét adják a misszióért, hadd menjenek, hadd dolgozzanak ott, hadd tegyék jóvá – ha hibáztak –, esetleg vérük ontásával vagy korai halálukkal hibáikat. A kegyelem útja nem a mi utunk!

Schrotty Pál definitor generális levele, 1929.

Milyen megköötözöttségemmel kell tudatosan leszámolnom?

A beszélgetések közben szó került a dohányzásról, mint káros szokásról. Mondták, hogy sokan a katonaságnál szoknak

rá. Bernát atya azt válaszolta, hogy ő ellenkezőleg, éppen a katonaságnál szokott le róla. A katonaságnál látta, mennyire kínlódnak, és szinte meg vannak fosztva emberi szabadságuktól a dohányosok, ha egy ideig vagy pár napig nem jutnak cigarettához. Ennek nem akarta kitenni magát, tehát abbahagyta a dohányzást. Végérvényesen.

L. P.

Szavaimmal milyen hatást gyakorlok környezetemre?

Azelőtt néhány évvel, hogy megkezdődött a zsidók meghurcolása, ő azt hirdette, tanította, hogy minden ember egyenlő, és kialakította a karításmunkának azokat a formáit, amelyeken keresztül ezt az egész város számára meg tudta mutatni. Olyannyira, hogy – meggyőződésem szerint – az ő tevékenysége miatt jelentős antiszemitizmus vagy zsidóüldözés nem jellemezte Kecskemét városát. Ami szörnyűség történt a zsidókkal, azt nem a nép provokálta, akarta, hanem a karhatalom vitte végbe. Az egyszerű embereknek ez a hozzáállása nagyban volt köszönhető ennek a lelkipásztori munkának.

K. B.

Embertársaim megbízhatnak bennem?

Egész napon talpon vagyunk, járjuk az elnéptelenedett utcákat, hogy az öregeket és a tehetetlen betegeket összeszedjük. Végtelenül boldogok, hogy mi itt maradtunk, és mindenben istápoljuk [őket]. Ezek miatt maradtam én. Szegény, elhagyott nép minden bizalmukat belénk helyezi. Most is sokan jönnek misére, gyónni... Halljuk is naponta százszor is: még a lábunk nyomát is áldja meg az Isten! Tóbiás példájára szedem össze az embereket, és úgy ássuk a sírokat. (...) Különben bevárjuk a megszállókat, én hiszem, hogy nem lesz bántódásunk, és még közbenjárók tudunk lenni népünkért.

Károlyi Bernát levele, 1944.

Sarokköve életemnek a gyónás és az őszinte bűnbánat?

Húsvét előtt néhány nappal a harsány „Füüdőbe!” parancs hangzott el a váci börtönben, a keskeny folyosón. Itt láttam meg Károlyi Bernátot, a ferences szerzetest. Egy zuhany alá kerültünk, s életem legfantasztikusabb gyónása következett. Anyaszült mezítelenül a hasonlóan mezítelen pap előtt, ki- nek kicsiny áldását elrejtette a zuhogó víz. Ünnepe volt ez a néhány pillanat, egyfajta diadal az erőszak felett. Elvehették mindenünket, éhezhetünk, megüthettek... A fürdői gyónás megadta a feltámadás hitét! Közel négy évtized után, máig sem foszlott szét Károlyi Bernát szenvedéstől megtört teste, ahogyan a feloldozás szavait suttogetta a zuhany vízszugaraival. Alakját sugárral vonja be az emlékezet...

M. L.

Kész vagyok Krisztusért az áldozatvállalásra?

1954 nyarán egy alkalommal valamennyiünket megvertek. Amikor sorjában mindenki jelentkezett a verősintérek szíge mellett, mindenkinek meg kellett mondania a foglalkozását. Én nem mondtam meg a valót, ezért egy hatalmas pofonon kívül csak a hátamat szaggatták fel néhány helyen véresre. De Bernát atya büszkén mondta: „ferencrendi szerzetes vagyok”. Erre földre tiporták, és addig rúgták, öklözték, míg bordái betörtek, és orrán-száján folyt a vér. Mikor a verés után felmáztunk a zárkába és megbeszéltük a történeteket, sugárzott a boldogságtól, hogy Krisztus szenvedésében részesülhetett. Egy más alkalommal, amikor órákon keresztül addig guggoltattak és pofoztak, amíg lábizmaim gyulladásba jutottak, egész éjjel vizes törölközővel borogatott a zárkában.

M. Ö.

El tudok feledkezni saját bajaimról?

[Bernát atya] A szenvedéseiről nem beszélt, hanem engem kérdezett, min mentem keresztül. Ami még megmaradt ben-

nem, az az, hogy megkérdezte: „Tudod-e fiam, hogy a Jóisten itt is velünk van?” Mondtam, tudom, mert amin keresztülmentünk, azt nélküle nem bíránk.

L. O.

Tudok alkalmazkodni?

Szent Ferenc életeszményéről annyira mélyen tudott szólni, hogy Bernát atya hatására nekem ez a szent lett a szereteteszmény foglalatja. Olyannyira megmaradt bennem az így kialakult hatás, hogy amikor most be kellett vonulnom szociális otthonban, és említették, nem tudnak egyágyas szobát biztosítani nekem, csak kétszemélyest, akkor e tanítások következtében tudtam mondani, hogy nekem ez nem gond, tudom, hogy a testvéri szeretet miatt alkalmazkodni kell másokhoz.

K. B.

Folytatás a 15. oldalon

KILENCEDIK NAP

„Szentek”, akik környezetemben élnek, akikért hálát kell adnom

Faulhaber Mihály érkezett meg hozzánk. Az ő előadása nyomán bizonyosra vehető P. Köröstyös Krizosztom halála. Véres ruháját behozták egy pincéből a kolostorba. P. Kovács Kristófot Szerbiába vitték. Útközben kidőlt a sorból, és ott *in odium sacerdotii* [papok elleni gyűlöletből] lelőtték. Imádkozunk értük, s bárcsak az Úr jelt adna, hogy imádkozzunk közbenjárásukért!

Kriszten Rafael feljegyzése, 1945. május 9.

Akik közelebb segítettek Istenhez

Hivatásom kialakulását, azt, hogy 1949-ben beléptem a rendbe, a Debrecenben tapasztalt ferences lelkületnek köszönhe-

tem. Isten szolgálóinak – Kiss Szaléznek és Kovács Kristófnak – példája lelkesített abban, hogy meg tudjak küzdeni szüleim ellenállásával, akik mindketten ellenezték elhatározásomat. Az iskolákban a kommunista mozgalom tagjait is rám telepítették, hogy beszéljenek le elhatározásomról. Akkor már hallottam Szaléz atya elhurcolásáról és Kristóf atya újvidéki kivégzéséről. Az ő vértanúságuk példája adott erőt ahhoz, hogy a negatív ellenhatások közepette hivatásomban megmaradjak. Aztán ismét szerepet játszottak ezek a példák abban, hogy amikor 1950-ben hazaküldtek minket, én azonnal kértem előljáróimtól, hogy bent maradhassak valamelyik kolostorban.

P. B.

Hogyan mozdíthatnám elő a hét ferences tiszteletének terjesztését?

Személyesen is kijárok a sírhoz, amit a hívek gondolnak, ápolnak, szeretettel veszik körül, miként a kommunizmus alatt is így tették. Zénó atyához való ragaszkodásuknak az is jele, hogy miután a vele azonos sírban lévő és vele együtt kivégzett Martincsevics Pál maradványait elvitték, nem szűnt meg a sír gondozása, holott Zénó atya csak néhány hónapot élt a faluban, olykor pedig kíségetett a plébánián.

M. J.

A hét ferences közül kivel és miben érzem életem hasonlóságát?

A plébánosunktól, gyöngyösiektől, a tévéből és újságokból is hallottam Szaléz atyáról, a vérrel átítatott habitusára gondoltam sokszor, és mondtam neki: egy nagyon picit én is átéltem a kiszolgáltatottságot, a védelem nélkülséget, mint te, mert engem is elvitték.

K. E.

Mit üzen nekem ma Isten szolgálainak élete és halála?

Hűségük és bátor kiállásuk miatt jutottak a mártíromságra. A mindennapi imádkozás közben vele vagyok, mint olyan ember, aki sokat kapott tőle. Imádság közben az utóbbi időben már azt szoktam mondani, nem érted, hanem hozzád imádkozom.

L. J.

Él bennem az a bizalom, hogy csodát is kérhetek?

Fiam aortája 2011. április 12-én szétrobbant. Az orvos ekkor azt mondta, fogjunk össze, imádkozzunk, mert itt csak az isteni kegyelem tehet csodát. Nem szóltam senkinek, csak a férjemnek, és együtt kértük Rafael atya közbenjárását. Isten visszaadta nekünk a fiunk úgy, hogy a betegsége teljesen felszámolódtott.

T. J.

Gyakorlom a közbenjáró imát?

Lányoméknak két-három évig nem lehetett gyermeke, akkor is többek között őt kértük. Illetve a fiaméknál 13 éven át nem született gyermek, az utolsó időszakban Bernát atya segítségét kértem, és akkor jött a gyermekáldás, bár azelőtt minden orvosi eljárást megpróbáltak, amiben a menyem majdnem belehalt. Ugyanígy kérte édesanyám is Bernát atya segítségét ebben az ügyben.

I. S.

Mi vésődött belém Isten szolgálainak életéből leginkább?

Az iskolás olvasókönyvemben volt egy történet Szent Tarzícusról. Évekkel azelőtt tanultam, de el is felejtettem. Ott [Hatvanban], a templom előtt 1950. június 19-én azonban eszembe jutott az egész história. Történjen, ami történik, azt gondoltam, én is kb. annyi idős vagyok, mint ő, én is itt vagyok, el nem mozdulok.

É. L.

Teljesítjük-e a feladatot, amelynek elvégzésére a szenvedéstől megkíméltettünk?

Valahányszor egy-egy hajdani küzdőtársam mártíriumáról hírt kapok, lelkiismeretemben mindig megszólal egy hang: vajon mi, akiket az isteni irgalom megkímélt küzdőtársaink szenvedéseitől, teljesítjük-e ezt a feladatot, amelynek elvégzése céljából küzdőtársaink keresztjétől megkíméltettünk? Ez a lelkiismereti hang, mely a jót tenni készlet, az ő, haláluk utáni, baráti szolgálatuk számunkra. S tán nincs is hathatóssabb ima értük, mint követni őket – nem a szenvedésben, melytől megmentettünk, de az erényben. Azt hiszem, ez a módja harcuk folytatásának, akik tudták, hogy a rosszat rosszal nem lehet legyőzni. A rossz fölött igazi győzelmet csak a jó arathat.

B. I.

„Megmutatta nekem az élet vizének folyóját, amely kristálytiszán fakadt az Isten és a Bárány trónjából. Az utca közepén és a folyam két partján az élet fái álltak. Tizenkétszer hoznak gyümölcsöt, vagyis minden hónapban teremnek, a fa levelei meg a népek gyógyulására szolgálnak. Átok többé nem lesz benne.” (Jel 22,1–3) *P. Kriszten Rafael a keresztút harmadik állomását jelző kereszt mellett*

ISTEN SZOLGÁINAK ÁBRÁZOLÁSA NEMZETI KEGYHELYÜNKÖN, MÁTRAVEREBÉLY–SZENTKÚTON (Az ábrázolás az imakönyv borítóján látható)

A Mátreverebély–Szentkúti Nemzeti Kegyhely szabadtéri oltárának apszizmozaikjában, a kanonizált, dicsfényvel élénk tűnő szentek mögött ott találjuk a vértanúság hírében tisztelt hét magyar ferencest, akiket Krisztus szenvedésének eszközeivel ábrázoltak. Ezek a szimbólumok élettörténetük azonosítói, hiszen a művész, *P. Marko Ivan Rupnik SJ* arcvonásait nem fotószerűen jelenítette meg, hogy ezzel is hangsúlyozza Isten országának újdonságát, azt az újjáteremtett emberséget, amit az Atya ad nekünk a feltámadásban.

Az első magyar szentek háttérében P. Krizosztomot a töviskoszorúval látjuk, mert 1944-ben többekkel „koszorúba kötve” verték agyon a partizánok. Társa, P. Kristóf feje fölött az ostor található, őt vasvesszővel sebeztek halálra. Velük átellenben Szent Ferenc mögött P. Rafael tűnik fel. Hozzá kapcsolódóan Krisztus köntöse jelenik meg, mert a börtönőr azt mondta neki, a ruhájától megfosztott rabnak 1951-ben: „Te, Pucér Krisztus, hol hagytad az inged?” P. Pelbárt lábainál egy kakas található, ami arra utal, hogy 1946-ban a börtönben megmentette besúgója életét. P. Zénó feje fölött a szegeket és az ahhoz kapcsolódó pisztolyt, mint 1945-ben történt kivégzésének eszközeit látjuk, mivel a katona – habitusa láttán – lőtte halálra. P. Bernát megadóan hunyja le szemét, mellette a börtön rácsos ablaka található, ugyanis börtönben halt meg 1954-ben. P. Szaléz alakja pedig a létrán átfutó stólához kapcsolódik, hiszen 1946-ban a gyónási titok megőrzésén keresztül jutott közel Krisztus keresztségéhez. Vértanúságuk eszközei aranyban ragyognak, mivel arany a soha le nem nyugvó Nap fénye, s mindaz, amit szeretetből elszenvedtek, a halálból átment az életre. A szent a gonoszt, az em-

beri kegyetlenséget is át tudja alakítani, mert tagja Krisztus testének. A Krisztushoz tartozóktól ugyanis nem veszik el az életet, mert ők felajánlják, odaadják azt, hiszen tudják, amit a Krisztus kezében látható evangéliumos könyv felirata is jelez: a szeretet megmarad, a szeretet örökké tart.

FILMEK, KÖNYVEK, ÍRÁSOK ISTEN SZOLGÁINAK ÉLETÉRŐL

Valamennyiükről

Arcképes imalap a boldoggá avatást kérő imával (ingyenes)

Krisztusért adott hét élet. Magyar dokumentumfilm (22 perc). Készítette: Nagy Dénes és Natasa Pavlovszkaja. Budapest, 2011. (ingyenes).

Szemünkkel láttuk, fülüinkkel hallottuk – Ferences vértanútörténetek a 20. századból. Hangjátéksorozat eredeti dokumentumok alapján. Szerkesztette E. Román Kata és Kálmán Peregrin. Budapest, 2013. (1000 Ft)

*Beszerezhető a Ferences Rendtartomány központjában
(1024 Budapest, Margit krt. 23.)*

Közös ábrázolásuk a Mátreverebély-Szentkúti Nemzeti Kegyhely szabadtéri oltáránál (képeslap)

Király Kelemen OFM: *Naplóm.* Kárpát Könyvkiadó, Ohio, 1974. (könyv)

Szántó Konrád OFM: *A meggyilkolt katolikus papok kálváriája.* Mécses, Miskolc, 1991. (könyv)

Hetényi Varga Károly: *Szerzetesek a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában I.* Pécs, Pro Domo, 1999. (könyv)

Te meztelen Krisztus, hol hagytad az ingedet? – Ferencesek a felosztatás idején. Összeállította: fr. Kálmán Peregrin OFM, (Fontes Historici Ordinis Fratrum Minorum in Hungaria, magyar Ferences Források 1.), Vigilia – Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány, Budapest, 2000. (könyv)

Kahler Frigyes: *A nagy tűzvörös sárkány torkában. Konceptiók eljárások ferences szerzetesek ellen 1945–1956.* Kairosz, Budapest, 2009. (Kiss Szaléz, Lukács Pelbárt, Kriszten Rafael és Károlyi Bernát perének elemzése.)

Kálmán Peregrin OFM: *Két front között. A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány helyzete 1944–1948 közötti időben.* In: *A ferences lelkiség hatása az újkori Közép-Európa történetére és kultúrájára.* PPKE-BTK-ME-TEM, Budapest-Piliscsaba. (könyv)

Köröstyös Krizosztomról és Kovács Kristófról

Miért fusson az ártatlan? Dokumentumfilm az 1944-es délvidéki mészárlásról. Készítették: Hegyi Béla, Mohi Sándor. 1994.

Harmath Károly OFM: *Ferences templom és rendház, Újvidék.* Újvidék, 1993. (ismertető füzet)

Matuska Márton: *A megtorlás napjai.* Graphic, Újvidék, 2008. (könyv)

Kiss Szalézzól és Lukács Pelbártról

Kölley György: *Értetek és miattatok.* Nemzetőr, München, 1986. (könyv)

Szántó Konrád OFM: *P. Kiss Szaléz és ferences sorstársai.* In: *Nemzeti Újság*, 1990. november

Isten akaratában. Szaléz atyáról és a Szaléz ügyről. Rendezte: Zsigmond Dezső. 1995. (film)

Balogh Margit: *P. Kiss Szaléz szovjetellenes „összeesküvés”-e.* In: *História*, 1997. 3.

Fáy Zoltán: *Ferencesek Gyöngyösön. Fejezetek a gyöngyösi barátok életéből.* Ferences Rendtartomány, Budapest, 1999. (könyv)

Ézsaiás Erzsébet: *A hit pajzsa. Olofsson Placid atya élete.* Pápirusz Book, Budapest, 2009. (könyv)

Máthé Zsuzsa: *Kiss Szaléz.* In: *Keresztény közéleti személyiségek a XX. században.* Kairosz Kiadó, Budapest, 2011. (könyv)

Németi Gábor: *Ötven évvel ezelőtt. Lukács Pelbárt elhurcolása.* Heves Megyei Napló, 1996. április 18. 5.

www.kisszalez.hu

Kriszten Rafaelról

Kövek fognak kiáltani... Szerzetesvallomások (1988–1989). Szerk. Tölgyessy Ágnes–Kulics Ágnes. Gondolat, Budapest, 1991. (könyv)

Iratok az igazságszolgáltatás történetéhez, 3. „Párt”-ítéletek. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1994. (könyv)

Czene-Polgár Viktória: *Egyházpolitika az 1950-es években.* In: *A ferences lelkiség hatása az újkori Közép-Európa történetére és kultúrájára.* PPKE-BTK–METEM, Budapest–Piliscsaba, 2005. (könyv)

Böszörményi Géza: *A magyar piaristák 1950-ben. Szétszóratás és újrakezdés.* Piarista Tartományfőnökség, Budapest, 2007. (könyv)

Károlyi Bernátról

P. Károlyi Bernát OFM: *Magyar Ferencesek Kína felé... Egy misszionárius útinaplója (Ferences világmissziók).* Ferences Missziók Országos Ügyvivősége, Budapest, 1942. (könyv)

Kálmán Peregrin OFM–Vámos Péter: *A Paokingi Apostoli Prefektúra rövid története*. Magyar Ferences Források, D. 4. 2. 2000. (könyv)

Károlyi Bernát, a ferences vértanú. Magyar dokumentumfilm. Rendező, forgatókönyvíró: Csallóközi Zoltán. Budapest, 2013.

Kérjük, imádsága mellett adományaival is segítse Isten szolgálóinak boldoggá avatási eljárását!

Adományszámla: 11600006-00000000-28408844

Kérjük, Isten szolgálóinak tulajdonított imameghallgatását jelezze a Ferences Rendtartomány központi címén:

1024 Budapest, Margit krt. 23.

e-mail: iroda@ofm.hu

P. Kovács Kristóf újmiséje Jászberényben (1938)

JEGYZETEIM